

שי"ע גלאזר: "כי צב קספסתי!"

העולם הזה

יצחקה רפיאל שהייתות במערומייה

כיפה שחורה בקאבארם

*

סקוטלאנד יארד התערב

*

זיוף הבחירות בירושלים

*

חיפוש בנמל חיפה

*

מעילות במהראן

*

יין, נשים ודביזים

*

תעלומת דרכוני השירות

תס" 982

א' אלול חשמיז 0.8.56

הגח"ד 400 ער'

שוח 19

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכת-משנה:
דוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת

הכתב הראשי:
שרגא הרניל

חברי המערכת:
עורך תבנית: אהרון צור
צלם המערכת: אריה קרו

חבר המערכת:
ישראל ביבר, ניצה נבי, איתן נבירול, לילי גילי, דוד הורוביץ, רותי ורד, רוני זוהר, אברהם חרמון, אופקר טאובר, משה לשם, אביבה סטן, עמוס קינו, שלמה קרו, אלי תבור.

הציר הראשי: עורך דפוס: מנהל מעבדה: שפואל כותור אריה אריאל נתורו

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136. מען למברקים: "עולמפרסט". המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס משה שהם בע"מ, ת"א. טל. 62239.

המערכת איננה אחראית עבור תוכן חי מודעות, כולל מודעות המתפרסמות תחת הכותרת "רו"ח לצרכי", "רו"ח לנוסע" וכו' הסוכנות וערכות על-ידי המערכת.

העתון הנקרא ביותר במדינה

בתיאור מאורע לאומי חשוב, כפי שקרה השבוע בישראל.

הסיפור הבריטי הבא נחרת בזכרוני מ לפני כמה שנים:

נכה-מלחמה עיוור, במדי רב-טוראי, עמד לחצות את הכביש. אחד העוברים-יהשבים, רב-אלוף קשיש בעל עשרות אותות-הצטיינות סגוגניים על חזהו, תפס בנורעו והעי ביוויר שלום לעבר השני. תפס פישפש ה- עיוור בכיסו ותחב שילינג לידו של האיש. לרעוג קט נדהם הרב-אלוף. אולם הוא הת- אושש חיש מהר. "תודה רבה, אדוני", אמר.

מעשים כאלה של טוב-לב, אחווה אנושית ונכונות לעזרה קורים מדי יום-יום מסביב בנו. יתכן שחיינו היו יפים יותר לו היינו

יתכן שכמה אנשים שיצאו ביום השלישי שעבר מבתי-הקולנוע, שעתים אחרי גמר ה- מישחק באיציטדיון, לא האמינו למראה עיני- הם. מוכרי עתונים נלהבים הציעו להם את העולם הזה, שכבר כלל רפורטה מצולמת שלמה של המישחק שנגמר על עתה.

במצע זה לא היה בגדר פלא. כמו מיש- חק הנבחרת עצמה, הצריך רק הכנה טובה מראש ותיכנון מדויק.

מדי כשנודע תאריך מישחק-הגומלין ב- רמת-גן, עלתה במערכת הבעיה — מתי להור- פיע? האם לפני ההתחרות, כדי לספק ל- רבבות יושבי האיציטדיון את האינפורמציה האחרונה לקראת המישחק, או אחרי ההתח- רות, כדי להראות לרבבות האחרים מה היה שם?

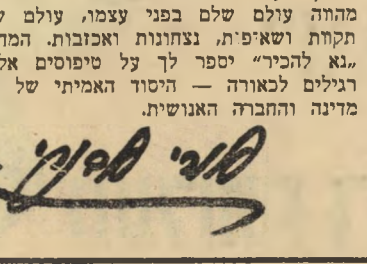
לפתע צץ פתרון מפתיע: למה לא גם זה וגם זה?

המהורה הראשונה של הגליון הופיעה ב- רחובות תל-אביב ובפתח האיציטדיון בשעה 2 אחר-הצהריים. היא הכילה פרטים ותצ- לומים מאימוני הנבחרת הסובייטית בכפר- סבא, בלוי השחקנים ודו"ח ממצה על ספי- סרות ארגוני-הספורט בכרטיסי-הכניסה. אלפי גליונות נרכשו על-ידי העומדים בתורי ה- אוטובוסים לרמת-גן, על-ידי היושבים באיצ- טדיון עצמו ועל-ידי הקהל העצום שבאצ- עומד בחוץ, כשהוא מחזיק בכרטיסים. אלה האחרונים ידעו להעריך את אמיתות גילויי העולם הזה ביחס להתנהגות המחפירה של עסקני-הספורט, שהפכו את יום ההג- הספור- טאי לשעוריינית ספסרות חסרת-תקדים.

כשעלתה הנבחרת על המגרש, היו כל המשתתפים במיצע המערכת על מקומי- תיהם. הצלם צילם על המגרש. כל סרט של נגמר על-ידי נזרק מיד אל מעבר לתעלת- המים, לזי עורך מודרסהפורט שישב בין הקהל. הלה מסר את הסרט לחבר שני, שאץ אל שער האיציטדיון. שם עמד שליח המערכת, מצויד בכלי-רכב היחיד שיכול היה לנוע באופן חופשי בכבישים: אופניים.

במקרה שרוד תגאי חירום. כל סרט פור- תח בחיפזון, התמונות נבחרו בריבמקום על- ידי עורך-התבנית (שעקב אחרי המישחק ברדיו). עימוד העמודים תוכנן במעבדה, הועבר בדהירה למגלפה. הקהל עוד הרעי באיציטדיון כאשר כבר הגיעו הגלופות ה- ראשונות לדפוס. כעבור שעה וחצי היו ב- רחובות אלפי גליונות שנשאו על שערים את הכותרת הבולטת, במצע אדום: "המדו- רה שניה — תמונות על-מישחק". גם שערים אלה הודפסו, כמובן, מראש.

דומני שאין תקדים לכך ששבועון מקדים הן את עתידיהבוקר והן את עתוני-הערב

מכתבים

... יעקב חודורוב, שוער נבחרת ישראל לכדורגל.

צביקה שגב, אילת-השחר

יחזק לוי (העולם הזה 980) שהשתרל ב- אמצעים הפשוטים שעמדו לרשותו למנוע שפיכת דמים. הוא עשה זאת לפני פרוץ מאורעות 1929. הוא עשה זאת שוב כאשר חיפש שיתוף ערבי-יהודי. עלתה הוא האיש

איש השנה

המועמד היחיד הוא אותו רבו שהעמיד את העולם כולו על ראשו: נורו מצרים. נסאל עבר אל-נאצור. עם כל השליטה שבו, הוא יכול ללמד את מנהיגיו כי גם עם חלש יכול ללמוד לעצמו עצמאות מירי נושי הענק.

דויד מירקין, חדרה

המשתרל לחקים מוסר לשיקום פליטים ער- בים ויהודיים.

ישראל וארדייק, בית-העמק

בלי מורא, בלי משוא פנים: דויד בן- נוריון, היחיד המונע את ירידת ישראל לטמיון...

רחל חסכני, חולון

למה לא רב-אלוף משה דיין? הרי זוהי שנת האיוונים, כונתילה, ומוצבי הכנרת... גד ירון, תל-אביב

עין תהת עין

אכן, התקרמו הרבה מאז העין היפה של המנרס ועד לעין הנועמת של שר הפנים ישראל כריהורה (העולם הזה 981). או ניס- תה הממשלה למנוע כניסת יהודים לארץ: עכשו מנסים למנוע יציאתם. מי אמר שלא התקרמו?

חנן ריגרי, חיפה

כראי להוכיח כי במנילת זכויות האדם של הא"ם כתוב בפרוש: "כל אדם זכאי לעזוב כל ארץ, לרבות ארצו".

ד"ר אלכסנדר זק, תל-אביב

קטטה במשולש

סמוך לנכול הירדני, מול תול כרם, קם לא מזמן ישוב שער-אפריים, שמרבית אנשיו מ- עולי תימן. לאם לאם התחילו להסתבר עם שכניהם. זה התחיל כאשר ניסו אנשי שער- אפריים לעבר חלקת אדמה השייכת לכפר קלנסווה הערבי.

לבעלי האדמה החוקיים נראה הדבר נזילה. התפתחה קטטה ורק המשטרה הצליחה להפי- ריד בין המתקוטטים שהשמשו כאבנים ובי- מסלות. המשטרה עצרה את הערבים ושי- ררה את אנשי שער-אפריים. למחרת הופיעו בכל העתונים הודעות על "המון ערבי מ- כפר קלנסווה, שהתקיף במוישיבים משער- אפריים תוך עבדותם בשדה".

עתה קבע בית-המשפט את שלו בעניין זה: אנשי קלנסווה זכו מכל האשמות שיוחסו להם ועל אנשי שער-אפריים נאסר להתקרב לאדמות שרצו לעבדן בכוח. מועד לא בדררו העתונים את פרטי העניין לפני שכתבו סי- פורי הסתה נגד אנשי קלנסווה?

סמי אבו סאלח, כפר טייבה

גולם רוצים לנפוע

הכדורגלנים שלנו נלהמו בעוז נגד נבחרת רוסיה (העולם הזה 981). נכון מאוד. אבל מי

שער "העולם הזה" 981 ושני עמודי הספורט, מהדורה ראשונה ומהדורה שניה

אמר לכם שהיה כאן עניין של כבוד לאומי, הקרבה הלועזית, מעמד היסטורי וכו'? ה- אמת פשוטה הרבה יותר: החברה נלחמו על כרסום נסיעה לאולימפיאדה במלבורן. לפי מישחקם, דווקא מניע להם. אבל מה לעשות? גם הרוסים רצו לנסוע, כנראה... אימרה זרחי, עכו

קראנו את מאמרו של שייע נלאור על מוסקה (העולם הזה 979), המציין בסני- נזו הטבעי והרענן. אנו מבינות שהמערכת אינה רוצה לשנות את כתבי-היד, אבל לתפן מעט — ולו רק את הרקדוס המשובש — יכולתם!

קבוצת חילול, צה"ל

מתוך רוח ספורטאית, יותר עורך הכיתוב הפעם על דיז'וקרעניות.

רצח דריהאן

איני יודע אם דריהאן היה אי פעם חבר מסורתי, כפי שמוען הקורא חיימון (העולם הזה 980). אולם הוא בא לארץ בקשר עם הכולל ההולנדי וככתבו הרשמי של עתון בריטי אנטישמי ואנטי-ציוני. אחרי מותו נמניאה בכיסו כתבה לעתון זה.

בהעמידו פני לוחם נלהב של אנורת-יש- ראל, רכש את אמונם של הרב דיסקין והרב זינגלר. כי באותם הימים של 1924, סילבה אנורת-ישראל בברכה כל מתנגד של הסורה- אחרי שהשמעותיו המפורסמות הפכו לכלית נסבלות, ואחרי שאני פרמכת את תרנום שיריו שחיללו את השם, הופיע בכתבי-העת התור מכתב נלוו של הרב מימון אל הכולל ההולנדי באמסטרדם, בו כתב הרב כי "ה- נטו של אמסטרדם היא מפלצת זו" ו- נסתים במלים "שחררו אותנו מאדם מופקר זה".

יש לציין שאנורת-ישראל התנהה בענין זה ביתר הנינות מאשר מא"י, בעלילת- הרם המתכוננת של פרשת ארלוזורוב.

מלכילא גרינחלה, ירושלים

השם המפושט

בקשר לשימשה של לילי גילוי על שמות חדשים למסים, המוצעים לאוצר (העולם הזה 980), כירתיי את המסים הקיימים כבר לפי אל-בידת:

א: ארננה
ב: ביטוח לאומי, בולי הכנסה, בלו

נ: נגיבות
ד: רירות-שרד
ה: תפלי, הכנסה, הסתררות
ו: וורקו
ז: זה עוד יבוא
ח: חינוך, חשמל, חניה
ט: סלפון
י: יבספון
כ: כופר
ל: לא-תחסמו-שור-ברישו
מ: מקרמה, מלוח-חובה, משקאות, מסכ
נ: נסיעות לחו"ל
ס: סגירות
ע: עריות
פ: פרומקציות-על-חשבון-האורח
צ: צבא
ק: קרומנו, קרוקיימת, קרוביבות, קול- נוע, קניות, קנוניות-מפלגתיות
ר: רכוש, רשיונות, רדיו
ש: ששעשים
ת: תרומן
י: חושב שאין יותר מקום לשמות הר- שימו.

משה אלוני, תל-אביב

אופטימיסט!

בלי פירושים

בכתבה, התברר לפיותח הטורר (העולם הזה 978) נאמר בין השאר: "כך, למשל, הר- בא אשר נזר, ראש המועצה המקומית (של קרית-שמון) חתפה. שם היה ידוע יותר בסממטאות העיר התחתית, תושב קבוע ב- מסכאת קינגס-באר, שאר תושבי המקום אינם אוהבים לספר על עברו, אף שהסיפורים רבים למדי".

ברור למרשי וברור לי כי כוננת המאמר היא להפיל דופי באדם בשם נזר ובתור הוכחה על אי-כשרותו, נאמר כי רואים אותו כתושב קבוע של מסכאת קינגס-באר...

ד"ר א. ה. איגר, חיפה

העולם הזה לא התכוון לשום דבר כזה, אולם אם בעל המקום עצמו מפרש את הד- ברים כך, הרי סיבותיו אתו.

מחירה של כלה

לו היה כאן פרס פוליצר כמו באמריקה, הייתי מפליין שתכלו אותו עבור הכתבה "הכלה המכורה" (העולם הזה 980). אבא רדוויאנוב מספר שיהודי התפלא מועד דור- שים נדוניה מיהודי, החזיר לו השכר: נזי המשיא בתו אומר לחתן, "כל מה שענידך

רואות, לך הוא אחרי פותי" ואילו יהודי המשיא את בתו, אומר לחתן: "כל מה שי ענידך רואות, לך הוא אחרי 120 שנה".

ובמקרה שכתבתם עליו, היה אבי הכלה אדם צעיר, רק בן 42 שנה...

יוסף קורבמן, תל-אביב

ארגון להגנת הדיירים

קניתי דירה בכית משותף שנבנה על-ידי חברת בניני הרא"ה בע"מ, שבראשה עומד מר יונה איתן, מי שהיה סגן ראש העיר ומתנו וסולל מתפקידו אחרי שהיה מעורב בפרשת הקבלן בליונסקי. עוד בזמן הבניה שמתי לב שהיא מבוזעת באופן נורע מאד ומחומרים נרועים, אולם ההרשתי.

נכנסתי לגור בדירה, כי לא היתה לי בר- ית. כשנכנסו הדיירים לדירה שמעלי, הת- ברר שמערכת האינסטיציה הסניטרית של חדר האמבטיה שלהם לא כסדר והמים חוד- רים ררך התיקרה החרר האמבטיה שלי. התחלתי לרוץ אחרי הקבלנים שיתקנו את הפנס והם תמיד רחו אותי בלך ושוב. לכסוף ניגשתי למר איתן, הודעתי שהפעם איני רוצה להכיר אף אדם זולתי, שהאז האדם שקיבל ממני את הכסף, הוא המנהל את החברה ועליו לראון לסידור העניין. על זה קיבלתי תשובה: "איתי אין לך מה לדבר".

דבר דומה היה קיים בשטח נאזי-בישול, עד שקם איש שארנו את, ארגון צרכני נאזי-בישול בישראל". האם דירה היא מצי- רד היוני פתוח?

סמואל קלמן, רמת-גן

העתון המסויים

העורך קרא תור בנימה של לעג על מר- בית העתונים בארץ, שאינם מוצאים לכונן לנלות את זהות "השבועון המסויים" ממנו הם שאובים ידיעות שונות (העולם הזה 980). מיד לאחר גילוי דעת זה, הוא מרגיש צורך לחזור על מודעה מערכתית בעניין שניאורת דפוס, שמצא בעתון אפריקאי — חסר שם!

אבי גזית, אבן-יהודה

מתוך שיכחה בלבד, הקורא גזית, לא מפני חשש לרומם נתון מתחרה-

העולם הזה 982

יצחק רפאל

דורר גבר

זהו סיפורו של פוליטיקאי ישראלי, שהסתתר השבוע מאחורי גבו הרחב של דויד בן-גוריון. אין הוא מגלה רק את אופיו של האיש האחר, אשר לו הוא מוקדש. הוא חושף את כל אופיים של התקופה והמשטר בהם יכול היה איש כזה לעלות ולשגשג. להלכה, יצחק רפאל הוא מנהיג דתי. אולם זהו רק מקרה. הוא יכול היה לשגשג כמעט בכל מפלגה ישראלית אחרת. לכן לא נכלל רפאל לפני חודש בסדרה "דת או ביוזם", שבאה לגלות את הפיכת דת ישראל לסחורה פוליטית וכלכלית בידי עסקניה. רפאל הוא סיפור שלם בפני עצמו, נושא כדאי לסופר התקופה.

כאדם, כדמות ציבורית, כתופעה פוליטית — יצחק רפאל הוא סמל של המעמד המשגשג ב-ישראל.

בכתבה זו לא נכללו כל הפרטים שנתגלו בחקירתו המדוקדקת של "העולם הזה", שנמכרה קרוב לשנה. כמה קטעים חשובים חושמטו או נזכרו רק ברמזים, כדי לא לפגוע באנשים ונשים המעורבים בפרשות, אך שאין צורך חיוני להזכיר את שמותיהם. שמות, פרטים, מיסמכים ותצלומים הנוגעים בדבר שמורים במערכת, ואפשר יהיה לגלותם במקרה הצורך.

שמו לא נודע רק בחוג המצומצם של כמה עשרות חברי הקן. השם חרפל החל מופיע בדפוס — מתחת למאמרים שפורסמו בתכפיות הולכת וגוברת בחוברות ובקונטרסים של התנועה הציונית הדתית.

הצעיר השפיע לא רק הודות למרץ הבלתי-מצוי ששפע ממנו, אלא גם בהופעתו ההרורה והמשכנעת. בעוד שאר חברי ה-תנועה התלבשו בצנע, כנאה לחלוצים-לעתידי, נראה חרפל תמיד לבוש בקפדנות בחלישה גזורה היטב, חבוש כובע-פאנאמה רחב-שוליים.

מורו שכל התכונות האלה לא הספיקו כדי להכניס את הצעיר השאפתני להנהגה הראשית של תנועתו. חששות החברים בפני הכוח הצעיר העולה מנעו בעד חרפל לכבוש את היעד הראשון בדרך. אולם אי-אפשר היה למנוע בעדו מלייצג את העיירה בתעידת התנועה שכונסה בקראקוב, בשנת 1933. זו הפעם הי-ראשונה הפס הציר חרפל את מקומו במעמד ציבורי.

אחרים הסתפקו בתואר כבוד, ניצלו את ימי התעידה לנופש ולשיחות-רעים נעימות. אך יצחק חרפל כבר נשא את עינו אל היעד הבא. הוא השקיף מסביבו בחפשו אחרי סולם מתאים לעליה נוספת. מבטו ננעץ בצעירה נמוכה-קומה, צנומה ושחורה. שישבה על הבמה.

כבר אז נהנה חרפל הצעיר מסופולריות עצומה בקרב המין היפה. קומתו הגבוהה, פניו התמימים והרציניים משכו מבטים חמים, גלויים ונסתרים. מבטים אלה לא נשארו ללא מענה. אולם הפעם, בהסתכלו בצעירה שרשמה את דברי הנואם על הבמה היה זה מבט הרבה יותר מחושב. כי הצעירה לא היתה מזכירה חיינית סתם. שמה היה גאולה פישמן, והיא נלחמה אל אביה, האישיות המרכזית בכינוס, חבר הנהלת הסוכנות היהודית, הרב יהודה לייב הכהן פישמן (כיום מיימון).

בעיני חרפל ייצג פישמן את העולם המבריק של חלומותיו — את הכוח הפוליטי של השלטון הציוני, מיפקדת המוסדות והקרנות בירושלים הרחוקה. לא היה קשה לברר כי גאולה היתה בתו היחידה ובבת עינו של המנהיג הקשיש, רבי-היכולת, אדם בעל אומץ-לב אורחי ופוליטי בלתי-מצוי.

שלשה המה נפלאו ממני וארבעה לא ידעתיים: זרך נשר בשמיים, זרך נחש עלי צור. זרך ספינה בלב ים וזרך גבר בציבור.

מבנית קאדילאק מפוארת, בצבע חום בהיר, מודל אחרון, מן הסוג המצוי במוסכיהם של מיליונרים אמרי-קאים בסרטים, עמדה בפתח הכנסת בירושלים. בפנים, בתוך האולם, עמד על דוכן הנואמים גבר גבוה (190 ס"מ), רחב-מידות, בעל פנים צעירים בהרבה מכפי גילו (42), לבוש חליפה ספורטאית הרורה וחולצה לבנה בעלת ציורון פתוח. פרט לכיפה השחורה הקטנה שהתחבאה מאחורי ראשו, יכול היה האיש להתאים לכל מועדון אריסטוקרטי ברובע האצילים של לונדון.

קולו של האיש נישא באולם. הוא שפע כוח ובטחון עצמי. היה ניכר כי מאחוריו עומדת מלוא עוצמתה של מסורת המוסר היהודי, מורשת הדורות. הוא דיבר על היחסים המקודשים בבית ישראל. דבריו היו מתובלים בססוקי תני"ך ותלמוד. הוא היה הדובר העיקרי של מפלגתו, הפועל-המזרחי, אחת החשובות ביותר בכנסת.

לכל הדעות, הגיע יצחק רפאל כמעט לשיא הצלחתו. לפני כמה חודשים עמד להתמנות לתת-שר החינוך. הוא האיש העומד במקום השלישי ברשימת חברי הכנסת של הפועל-המזרחי, והוא המועמד הטבעי לתפקיד שר בישראל במקרה שהמקרה הקאליצ-יוני העיזר יזכה מפלגה זו בשר שלישי.

יצחק רפאל, חבר-הכנסת, חבר ועדת החוץ והבטחון, מנהיג מפלגתי אדיר-השפעה — לא היה איש במדינה שלא הכיר את שמו. קשה היה להעלות על הדעת כי הוא אותו צעיר חייני אך חסר-חשיבות שצץ לפני 25 שנים בעיירה נידחת בפולין, במועדון קטן של תנועת-נוער קטנה. אם הגיע רפאל לאן שהגיע (ועוד יגיע לאן שיגיע), הרי זה אך ורק הודות לכשרונו הטבעי האישי. לא היה לו בראשית צעדיו שום יתרון של ייחוס משפחתי או ירושה כלכלית.

★ ★ ★

דרך לגאולה

במן תנועת "השומר-הדתני" בסאסוב, גאליציה, משך הנער הגבוה, תלמיד בית-הספר התיכוני, תשומת-לב מיוחדת. כעבור חודשים מעטים בלבד היה ברור כי יצחק חרפל (מתחרו עם הרצל) נועד לגדולות. הוא קם לנאום בכל הזדמנות. דבריו לא היו מקוריים או מבריקים, אך זה לא היה חשוב. העיקר היה שנאמרו בטון הבטחון של מנהיג ציבורי מדופלם.

• פישמן-מיימון קרא לבתו בשם גאולה מפני שנולדה בי-אמריקה, שם ישב כפליט בימי מלחמת-העולם הראשונה. אחרי שגורש עליידי התורכים מארץ-ישראל. תקווה דומה לגאולה קרובה. פיעמה גם בלב זוג פליטים אחר, זויד ופולה גרין-בן-גוריון. שישבו גם הם כפליטים באמריקה, בעורתו החומרית של הרב פישמן שערך להם את החופה. גם ביני קרא אז לבתו הבכורה בשם גאולה.

להט אוסרי בעזרת זיוף הקלפי, קנוניות חשוכות,

המתאים, שיוציא את מרכבתם מן הבוץ למישור. רפאל הסכים בכל לבו לרתום את עצמו לעגלה. במרצו הבלתי-גלאה משך ב' יצול, פתח בדהרה. כאשר נערכו הבחירות, זכתה סיעתו של חרפל, יצירה ובניו, להי שגים חשובים.

גדולי הסיעה היו ד"ר ישעיהו לייבוביץ, איש האוניברסיטה, ד"ר ישעיהו (אוסקר) הלפסברג, רופא ילדים ירושלמי ידוע, הסור פר הדתי צבי הרמב"ם, ועוד. הסיסמה: להחזיר את כוחות-הרוח למפלגה.

אולם אנשי-הרוח לא היו עגלונים מנוי סים. ברעג הנצחון, לא יכלו להשתלט על הסייח הסוער. הסוס המשיך בדרכו לבדו, השאיר את המרכבה בבוץ הטובעני. לחרפל לא היה איכפת שכל אנשי הרוח ילכו לכל הרוחות. הוא ידע לאן הולך הוא עצמו: ל' הנהגת הפועל-המזרחי.

משה שפירא הוא אדם חכם. בראותו כי סיעת-חרפל עלולה לחתור תחת שלטונו ב' מפלגה, הציע לחרפל ברית. אנשי-הרוח התי נגדו בתוקף לכל הסכם, אולם איש לא שאל אותם. חרפל נכנס לקואליציה פרטית עם שפירא, וזכה מיד למקום בוועד-הפועל של הפועל-המזרחי, ולמקום בטוח ברשימת ה' מועמדים של הפועל-המזרחי לאסיפת-הגנבה רים. הפרלמנט הישועי של אותם הימים. לכל התוארים וזכה, כמובן, כנציג סיעת יצי' דה ובניו, שרבים מחבריה ראו במעשהו בגידה מתועבת. השם התאים בהחלט: חרפל בנה ויצר לעצמו מעמד ציבורי בטוח.

החשבון של שפירא עלה יפה. המפלגה, שעוד זה עתה היתה בשפל המדרגה, זנקה לפתע למרחב. בבחירות לאסיפת-הגנבה, זכתה לנצחון גדול. מיטב הפרשנים הופי תעו לחלוטין. אליעזר ליבנשטיין (כיום ליב' נה) נאלץ לכתוב מאמר ארוך בדבר, לציין כי הפועל-המזרחי הפך לכוח העולה בהא הידיעה. בתוך המפלגה נרשם ההישג לזכותו של יצחק חרפל נמרץ.

פחים קטנים

הישוב כולו עצר את נשמתו מרוב המתחיות כאשר נערכו, כעבור זמן קצר, הבחירות לוועד-הקהילה בירושלים, מוסד שי נועדה לו חשיבות מרובה מאד בימי ה' מנדט, בדומה לעיריית ירושלים כיום.

סכומים עצומים בזבזו על-ידי כל המפלגות כדי לכבוש משלט זה. יצחק חרפל ניצח על מערכת הפועל-המזרחי, לא רק מ' תוך פטריוטיזם מפלגתי מובהק, אלא גם מתוך חשבון נעלה יותר. הוא סבר כי רק אדם מיוחד במינו ראוי לשבת על כסא ראש וועד-הקהילה, וכי ישנו רק איש אחד כזה — יצחק חרפל. בלהט מלחמת הבחירות כבר חיאד באוזני ירדיו מה יעשה ויפעל בתפ' קיד חדש ומרומם זה.

לכן היה זה מצער מאד כשקרתה תקלה בלתי-צפויה לגמרי. במוצאי יום הבחירות התאספה ועדת-הקלפי בקומה הרביעית של בנין אמיתי, מאחורי קפה וינה, כדי לפתוח את פתח-הקלפי החתומים שהתרכזו מכל פינות העיר, ולספור את הקולות. יצחק חרפל נמנה, כמובן, על חברי ועדה זו.

בזה אחר זה נפתחו הפחים. לאפתעת הכל היו הישגי הפועל-המזרחי ועומים ב' יותר. הכוח העולה במדינה, שזכה זה עתה לנצחון מכריע בבחירות לאסיפת-הגנבה, נחל תבוסה במבצרו העיקרי, ירושלים. רק יצחק חרפל לא התעצבן. "חכה", אמר ברוח נבואה לשכנו, איש-מפא"י ראובן שרייבמן (כיום שרי), "גדמה לי שבקלפי תנובה יהיו לנו הישגים יותר טובים."

שרי התפלא קצת על תקוה זו, מאחר ש' דווקא שכונת תנובה אינה דתית במיוחד. אולם הוא שתק.

כעבור דקות מעטות נפתח כוח הנבואה של יצחק חרפל. מן הפח של קלפי תנובה נשפכו פתקי-הקולות על השולחן. התדהמה היתה כללית. כי כמעט כל הפתקים פרט ליוצאים מעטים מן הכלל, היו פתקים של ר' סימ'ן-הבחירות של מפלגת הפועל-המזרחי. עוד באותו ערב התפשט דבר השערוריה בכל רחבי הישוב. לא היתה ברירה אלא לפסול את כל הבחירות לוועד-הקהילה, שי עלו רבבות לירות יקרות. יצחק חרפל לא הפך לראש-הקהילה.

שמילאו את בית חותנו מקיר אל קיר, לה' יות לאיש מדע, לחכם בתורת היהדות, לק' נות את עולמו בעולם הבא. והוא יכול היה להשליך את יתבו על העולם הזה, לקפוץ לתוך ים התככים המפלגתיים. בלי רגע של היסוס, בחר חרפל בדרך הנכונה: הוא יצא למסע-הכיבוש במפלגת הפועל-המזרחי.

המפלגה היתה באותם הימים נתונה במצב קשה. שלטו בה משה שפירא ושלמה זלמן שרגאי, שני פוליטיקאים מקצועיים שהצליחו במרוצת הימים לסלק מצמרת המפלגה את כל הכוחות הרעיוניים והרוחניים. האינטלי-גנציה של תורה-ועבודה עמדה מן הצד. שקועה בהתמרמרות, ציפתה לכו הרוחני החדש שילכד אותה ויוציאה לדרך המלך.

לא היה מיעד מתאים יותר מאשר מנהל מוסד הרב קוק, עורך השבועון 'במישור'. הדוקטורים של התנועה ראו בו את הסוס

סולק גניחובסקי. יצחק חרפל הפך מנהל המוסד.

הרוח נכנסה באנשי הרוח

היש מהר הפך מוסד הרב קוק למוסד הרב חרפל. אך לא על ספרים בלבד יח' יה האדם. הוא זקק גם לשבועון, שיביא אליו את רעיונותיהם של גדולי הדור הדתי. במקרה היה גם יצחק חרפל זקוק לשבועון שיבטא את דעותיו שלו, ויעזור לו בשלב הבא של דרכו — להשתלט על הפועל-המזרחי. במזל טוב נולד במישור, שבועון לספרות ובעיות השעה מטעם מוסד הרב קוק. רפאל זכה לבטאון על חשבון משלם-התרומות הציוני.

באותו רגע עמדה לפני יצחק חרפל ברירת חייו. הוא יכול היה לשקוע בים הספרים,

מנהיג דתי במועדון לילה

מיסמך מיוחד במינו הוא חפיסת-הפרורים זו. בצדה האחד תצדומו של "יצחק רפאל, דובר הכשרות וחיי הצנע. בצד השני מתנוסס סמלו של מועדון 'לילו, הקאכארא היפה ביותר בעולם". חפיסות מסוג זה מוכנות על-ידי מועדון-הלילה הנודע למען לקוחותיו הטובים ביותר, מחולקות להם כמזכרת-עולם לביקורם במקום זה.

הדרך לגאולה הובילה לגאולה פישמן. ה' רומאן היה קצר ואינטנסיבי. עוד לפני גמר הכינוס עמד על בסיס איתן. אמנם, כפי שגילה פישמן כעבור שנים רבות לידידיו המקורבים ביותר, "כבר אז לא מצא ה' זלוב הזה חן בעיניו". אולם דעתה של בתו היתה שונה לגמרי.

הגשמה אישית

רומאן נפסק כאשר חזרו פישמן ו' ר' כתו לירושלים. אולם אין דבר העומד בפני געגועי הגאולה. באותם הימים החליטה צמרת השומר הדתי לעלות לישראל, להקים את קבוצת-אברהם, שיסדה אחר-כך את כפר עציון, נספחה ברובה בקרב המפואר של גוש עציון בימי חשיה.

חרפל עלה יחד עם חבריו. אולם הוא לא הגיע לא לגוש עציון ולא להודמנות להקריב את עצמו בין הרי חברון למען המולדת. באינטנסיביות הבדיא של גאון אמיתי, נישח כבר אז כי הדרך לתהילה בארץ-ישראל אי נה עוברת בין תלמי המחרשה, אלא במס' דדונות המוסדות. ההגשמה האישית ריתקה את יצחק חרפל לירושלים.

שם התמסר בכל להט מרצו האדיר ללי-מודים באוניברסיטה העברית. להט זה הוכי פל למראה שכנתו על ספסל הלימודים. שוב היתה זאת גאולה פישמן, גם היא תלמידה לספרות ולהיסטוריה יהודית, עמה התארס מיד בבואו ארצה.

בעד שגאולה הקדישה את מיטב זמנה להיסטוריה היהודית המפוארת, עסק ארוסה הסטודנט ביצירת היסטוריה חדשה יותר. הוא הפך לרוח החיה של אגודת הסטודנטים הדתית יבנה. העלה אותה מקומץ של תר' לעיספרים דתיים לכוח פוליטי. השם חרפל החל מתפרסם ברחבי ירושלים. עסקנים קשישים הזכירו אותו בשיחותיהם, בחיך הסובלני המוקדש לצעירים מוכשרים אך בלתי-מסוכנים. חיך זה לא האריך ימים.

עיסוקיו אלה השאירו מעט זמן ללימודים, אך חרפל המוכשר לא התקשה בבחי' נות. הוא זכה לתואר מא. (מוסמך למדע הרוח) יחד עם ארוסתו. כמעט באותו זמן זכה לתואר שני, חשוב הרבה יותר: חתנו של הרב פישמן.

החתונה נערכה בפאר שהלם את מעמדו של אבי הכלה. כל אישי הציבור של הישוב לחצו את ידי החתן וכלתו המאוהבת. ביתו של הרב, בכניסה לירושלים, וזכה לתוספת דיירים ואיכסן את המשפחה החדשה ביש' ראל.

אולם החתון לא היה מאושר לגמרי. מן הראוי היה כי חתנו יוכה למשרה ציבורית המתאימה לרמתו. חבל היה לבזבז את ה' כשרון הצעיר במשרה צנועה, כמורה בבית הספר מעלה בירושלים. היה צורך ליצור משהו חדש, משהו שיספק שטח-פעולה ו' מרחב-מחיה לצעיר רבי-המעוף.

למרבית המזל, נאם עסקן דתי בשם אליהו משה גניחובסקי נאום גלהב למען החינוך הדתי, בקונגרס הציוני בלוצרן. הקונגרס שוכנע על-ידי להט גניחובסקי (ועל-ידי חשי בותם של הקולות הדתיים) והחליט להקים את המוסד על שם הרב קוק.

המוסד היה זקוק לאדם נאמן על הסוכנות ועל החוגים הדתיים. המועמד הטבעי היה יהודה לייב הכהן פישמן, חבר הנהלת ה' סוכנות וראש מחלקתה לתעשייה ולמסחר זעיר, משרה המקבילה לזו של שר המסחר והתעשייה כיום. ואילו פישמן היה זקוק ל' אדם נאמן לניהול המוסד. שום אדם לא היה נאמן עליו יותר מאשר חתנו, יצחק חרפל. תחילה אפשר היה למנות את חרפל הצעיר רק למשרת סגן-המנהל, כי משרת המנהל הגיעה באופן טבעי ליוזם הרעיון. גניחובסקי קי. אולם אין ממשלים בדרכו של איש כמו חרפל: אחרי קנוניה מפלגתית קסנה ונמרצת

* רפאל רגיל לחציג את עצמו בחוץ זאץ בתואר "דוקטור רפאל", למרות ש' מעולם לא זכה לתואר זה.

רשת עולמית וניצול כספי המעילות

באותם הימים לא היו קיימים עתונים מסוג העולם הזה, ואפשר היה בנקל לטען שש ולהשתיק שערוריות ומעשייה שחיתות. כך לא נתפרסם או כרכים מי היה האחראי לתעלומת הפח העטון של קלפי תנובה. רק מאתי מספר ידעו את שמו של האיש האחר — יצחק וורפל.

גם נתן אלתרמן, שהקדיש שיר ארוך בי שור השביעי למיזיף הבחירות, לא השתמש בשם המפורש. בכל זאת נתן תיאור פלסטי של יצחק וורפל.

רשם נתן א.: "זה היה למופת! העסקנציק פעל / הוא הראה קנאות עם יגיע כפיים! / וקצת ישנו רגש אבל הקהל / שצריך למהר / ולטבול במים. / אבל אל ניתפס למרה שחור / רה. / נתרחץ ונמשך. / לא נורא."

העיד אלתרמן, באירוניה צורבת: "העסקנציק ציך ביצע את ענין הזיוף / בצורה מגור שמת. בלי טעם וריח. / הוא צריך עוד ללמוד קצת קלות ומעוף. / במלאכה שכזאת יש הכרח. / אבל אל ניתפס למרה שחורה. / הוא ילמד, רבותי, לא נורא."

בסוף שירו התעלה אלתרמן, בלא יודעין, לפיסגה נבואית. סיכם הוא: "הוא ילמד, כאמור, ויגבר וימריא. / והיה אם ניתן לו לפרוש גפניים / הוא יבנה לכולנו הווי ציבורי / שיבוא הבלקאן ויקוד אפיים!"

גם אלתרמן לא יכול היה לחלום על כך כי כעבור שלוש שנים בלבד ימריא יצחק וורפל במלוא מובן המילה, במיטב המטוסים, כנציגו המזוהר של העם היהודי.

★ ★ ★

פרקי רפאלוגיה

היצחק וורפל, להיפך, הם הגדילו את שמו בקרב המפלגה כאדם חרוץ, העשוי ללא חת. המפלגה עצמה נאלצה להתחייב כולה מאחוריו, כדי לגבול את האחריות על אחרים. היא מענה מיד שלל ענין הזיוף הוא פרובוקציה שפלה של יריביה, כדי להבאיש את ריחה בעיני הבריות.

וורפל היה עתה כוח ציבורי בזכות עצמו. שבוועדו במישור היה נשק קלונג כמו מסקר חל-שריון נערך על מישור זה להתקפה היקפית, שלח את מאמריו המשושונים פעם נגד יריב זה ופעם נגד יריב אחר, תפס מחסה, בשעת הצורך, מאחורי גבו הרחב של חותנו, הרב פישמן, איש גדול באותם הימים, שאיש לא היה מוכן לריב איתו. בשנת 1946 כבר היה זה מסוכן מאד להפריע ליצחק וורפל.

כחלמיד חכם ידע וורפל את האימרה: "אם אין קמה, אין תורה." הוא הבין כי באין כוח כלכלי, לא תתכן גם השפעה מכרעת במפלגת התורה-ועבודה. לכן כבש משל כלכלי חשוב.

הרב פישמן, ראש מחלקת התעשייה והמסחר הרוזני, חיפש אדם מוכשר שימלא את מקום מנהל המחלקה שנפטר, ד"ר אברהם עובדיה. לא היה עליו להרחיק את מבטו. האיש המתאים ביותר ישב ממש בבינת. היה זה יצחק וורפל, דייר בית-פישמן.

גם בשובו של או לא יכול מעשה כזה לעבור בשקט. עתונאי אחד נזכר כי אחד משמותיו של פישמן הוא הכהן, נזכר כי מעשה הכהן הגדול בספר ויקרא (ט"ז, 17): "וכיכר בעדו, ובעד ביתו, ובעד כל קהל ישראל." תחילה דאג פישמן לעצמו, אחר כך לבני משפחתו, ורק אחר-כך היה יכול לדאוג גם לכלל ישראל.

יצחק וורפל לא התחשב בבדיחות סוג זה. בתפקידו החדש, המקביל לתפקיד מנהל משרד המסחר והתעשייה של היום, תפס עמדה מרכזית בחיי המשק. גוסף על כך שלט על כמה קרנות נכבדות: קרן עידוד הלה"א וקונסטרקטיביות, מרכז קופות גמילות חסדים. הכספים של קרנות אלה, וכספי מוסד הרב קוק, עברו עתה דרך אצבעותיו.

זאת היתה תקופת הלימוד וההתמחות של מי שנועד לגדולות. הוא החל להבין מה חשיבותו של הכסף בחיים הפוליטיים. הוא יכול היה להשפיע על בני-ברית במתן הלוואות והענקות מכספי הציבור, להעניש מתנגדים על-ידי שיללת מקורות-הכסף וטובות-הגנה.

• ביום הכיפור. הכוונה היתה כי רק אחרי שהתנהגו יטוה את עצמו מכל חטא, יכול היה לדאוג גם לטיהור עמו.

דמותו של יצחק וורפל כבר היתה מגור בשת לגמרי, אם כי שטח-הפעולה שלו היה מוגבל במשטר השיעבוד של המנדט. כמנהיג מפלגה, היו ידיו בכל אלפי התככים והקנוניות. כאיש הכלכלה של הסוכנות ור שלט קרן עידוד, שפך כספים לרוב לטובת מטרותיו הפוליטיות והפרטיות, קשר קשרים עם אנשי-כספים בחוץ-לארץ ובארץ. בחוגי המפלגה נודע כאדם טוב, המוכן תמיד לסיפק הלוואה או גמיה על חשבון האימה, לחבר-מפלגה.

כאיש ציבור, שוב לא חי כל הימים בין ד האמות של בית חותנו ואשתו, אלא החל להיות תושב-קבע בבתי-המלון המפוארים בתל-אביב ובחיפה. כאיש חברה, המפריח תמיד ריח ניחוח של בושם צרפתי יקר, נראה לעתים תכופות במקומות בלתי-רגילים לעסקן דתי, בחברות עליונות שלא התאימו כל כך למעמד הפוליטי של לוחם לשלטון הדת. רמת-המחיה שלו היתה אגדית, בממד זים של הימים ההם.

כשפרצה המדינה, היה יצחק וורפל מוכן ומזומן לקפיצה הגדולה הבאה.

★ ★ ★

איום ווערפל

בארץ השתוללה המלחמה. רב-בית עצמו מול פני המות בחזיתות. אלפים נהרגו, אלפים נפצעו והפכו נכים. הבכי החנוק של האמהות השכולות נשמע בלילות. העם כולו עמד במאבק לחיים ול-מות על קיומו ועתידו.

זה היה צד אחד של המטבע, שנשא את קלסתר פניהם של יצחק שדה, אריה קוצר ואלפי דומיהם.

אולם החיילים בחזית, שהיו עסוקים במלאכתם השותחת דם, לא ידעו כי בינתיים קורה משהו גם בעורף. המנגנון הגדול של המדינה החדשה נוצר יש מאין. מאות ואלפי משרות חדשות קרצו למועמדים, רבבות עמדות-כוח פוליטיות וכלכליות היו פגיוות. בעורף הצבא הלוחם, קם המשטר החדש. הוא היה מנותק לחלוטין ממשמט המאבק בחזית. הוא ינק מהחיי אחר לגמרי. זה היה הצד השני של המטבע. הוא יכול היה ל-שאת את קלסתר פניו של יצחק וורפל, הי-איש שסימל את התהליך החדש.

הממשלה הזמנית היתה זקוקה לשרים רבים, כדי לספק את דרישות המועמדים של כל המפלגות. כך הוקם, בין השאר, משרד מיוחד לנפגעי המלחמה, שבראשו עמד השר יהודה לייב הכהן פישמן, ששינה את שמו למיימון. למשרד זה כמעט ולא היה מה לעשות. פרט לסיפוק תביעותיהם של אזרחים שרכושם נשדד.

יצחק וורפל, ששינה עתה את שמו ל-רפאלי, לא היה כלל וכלל נפגע מלחמה. התיפך הוא הנכון. הוא נתמנה על-ידי השר החותן למנהל המשרד, ניגש מיד למלא את כל המשרות, מהמוכיר הכללי ועד לעוזר-סגן-השוער, באנשי מפלגתו, שרבים מהם קיבלו בזכות המשרות שחרור מגיוס ל-צבא.

מוכן מאליו שיצחק רפאל עצמו, או בסוף השנה ה-33 לחייו, לא חלם אפילו ללבוש את מדי החאקי. כל שרותו במלחמה הצטבר צם בחברות בועדת-המצב בירושלים הצעירה, במשך כמה חודשים. בתפקיד זה היה אחראי למחלקה שנתנה היתרי-גיהה מן ה"עיר. השערוריה שהיתה קשורה בפעולת מחלקה זו, שנאשמה במכירת היתרים ב-כסף, וכתה לחקירה וליטוש-שטוש התוצאות. העובדה שרפאל לא נאשם בדבר, לא שית-ררה אותו מן האחריות לבחירת התפקידים שנאשמו.

הכוונה במשרד נפגעי המלחמה היתה יפה, אבל קצרה. סכומים גדולים עברו דרך ידיו של רפאל, כחונן על ידו. אולם שרה-אוצר לא ראה את העניין בעין יפה. בהשפעתו חוסל המשרד כולו. הכספים עברו אליו, ויצחק רפאל היה חופשי להקדיש את מיטב מרצו, כשרונו וקסמיו האישיים לשרות ה-מדינה העברית בתפקיד אחר.

• מאחר שגם אז היה לוורפל שם רע בי-חוגים רחבים, נולדה בשעת שינוי השם ה-בדיחה כאילו אמר בגוריון "אויס-ווערפל". התרגום המילולי: סופו של השם ווערפל. תרגום מילולי אחר: פסולת.

במזנון הכנסת מסתודד רפאל עם כמה מחסידי, מתכנן את אחת הקנוניות שהפכו את שמו לטס-דבר. רפאל עצמו טוען שהקריב את עצמו למען המדינה, היה מעדיף לעשות את דרכו כאיש הרוח. אולם ספרו היחיד, על החסידות, הוא יצירה בינונית ביותר. הוא פורסם על-ידי מוסד הרב קוק, שהוא עצמו עומד בראשו, ונסייב לפדסם ספר מזוהר על אותו נושא שנכתב בידי אחד מפקידיו. רפאל שרר ברוח כבחומר — ללא מצרים.

אדם בעל חוש מפותח, יכול היה להבין בנקל כי מנגנון נהדר כזה חבל שיתבזבז למטרה אחת בלבד. הוא היה יכול לשרת כמה וכמה מסרות נוספות. בעולם של אחר-המלחמה, שהיה צמא למטבע זר ומבותר על-ידי גבולות פוליטיים מפרעים, היה מני-גנון בינלאומי כזה, שחבק מדינות ויבשות, בעל אפשרויות כמעט בלתי-מגובלות.

רפאל נפתח כפרח בחום השמש. אם היה עד אז עסקן מצליח ומוצלח, אחר מרבים, הרג עתה הפך לאישיות בינלאומית, שעמד מראשו ומעלה מעל לכל העמים. מיטב שרותי המודיעין באירופה החלו שמים לב לאישיותו.

★ ★ ★

המדאך המעופה

בארץ נפוצו שמעות שונות ומשונות על מחלקת העליה של הסוכנות היהודית, שכבר אז הפכה לשמדבר כחממה של שחיתות. כך, למשל, דובר על סכומים שמגים שנתקבלו כביכול, כקומיסיון מחבר רות-דאונות שהביאו את המיטען החי של שארית הפליטה לארץ היעודה — עסק כדאי ומכניס לכל הדעות. אולם כל אלה היו ענינים של מה בכך בהשוואה לפעולתו המבורכת של המנגנון הכביר, שנועד להציל את עם ישראל.

העסק המכניס ביותר בעולם הכלכלי הי-תחתון של אותם הימים היה הברחת מטבע-החוק בין ארץ אירופית אחת לשנייה. לא פחות מכניס היה עסק שני: הברחת סחור-רות מסוימות לגוש הסובייטי, עליו הטיל המערב מצור כלכלי רחב ומסוכן. סחורות אל כללו רטאות כמו פניצילין, מתכות יקרות כמו מאנגאן, פלאטינה ואוראניום, וחור-מרים שונים לייצור פלדות.

שרותי-המודיעין המערביים, שקיימו ביני-הם שיתוף-פעולה הדוק לשם מיגור נגע זה, החלו מתעניינים יותר ויותר (אם כי בשקט

שליחות לאומית בקאברטיס הגהוללים של פאריס

גברת ירושלמית צעירה ויפה, שהתגרשה בגללו מבעלה העשיר והקשיש ממנה. הוא הצטלם עמה במרכזו התיירות והשעשועים, בשעה שאשתו שמרה על הבית בירושלים. תצלומים מעניינים אלה שמורים אף הם במקום בטוח.

רומאן זה התחיל עוד לפני מלחמת תשי"ח, כאשר ישב רפאל בין ספרי חותנו וכתב את ספרו על החסידות. באחד הימים נתקל מבטו בצעירה השכנה, ידידת אשתו. הצעירה השתחררה, תכולת העיניים, הד" ליקה ניצוץ בלבו.

כאשר התגוררו שני הזוגות בשכנות בתל-אביב הפך הניצוץ ללהבה בוערת. כדי להשכיח לגברת הצעירה את יסורי הגירור שין מבעלה, דאג רפאל כי המדינה החדשה תעזור לה בהשגת כרטיסי-ניסיעות חיונות מתאימות, הפליג עמה באותה אונייה לטיול-דבש.

מעולם לא הבין רפאל כיצד יכלו הב"ריות, חסרות-המצפון, לחשוב כי היו לו כוונות רעות כמעשה זה, שכל מסרתו היתה הומאנית בלבד, נסיון להביא צרי ללב שבור.

★ ★ ★

„פארוק הישראלי“

חיי הפרטיים של אדם הם עסקו הפרטי, ואין לציבור שום זכות לפשפש בהם ולמתוח עליהם ביקורת. גם חיי הפרטיים של שליח ציבור אינם נושא מתאים לכתבה עיתונאית.

אולם המצב שונה לגמרי כשאותו שליח ציבור הוא ראש הדוברים במדינה לסוחר חיי המשפחה, הלוחם הראשי לחוק האישות הוותיק, המפקח הראשי על המוסר והכשרות. ציבורי לגיטימי והוגן, כמו בכל מקרה במקרה זה הבינת חיי הפרטיים היא תפקיד שהמופת האישי הופך לקנין הכלל כש" המוסר במטיף לרעיון.

רפאל לא הקפיד מעולם לקיים בחייו הפרטיים את המצוות שהוא מטיף להן באוני אחרים, ושהוא משתדל להטיל על זולתו בכוח הכפייה של חוק המדינה.

ביקוריו התכופים של המנהיג הדתי, ראש מחלקת העליה של הסוכנות, במועדוני הלילה המפורסמים ביותר לשמחה בפאריס ובחצי תריסר ערים אחרות, תמיד בחברת חברה עליונה כוללת צעירות יפות, מעוררים ספקות חמורים לגבי זכותו של האיש לפקח על חיי המוסר של הזולת.

רפאל לא היה מעולם ביישן, לא השתדל להסתות את מנהיגיו ונסיתולו הפרטיים. הוא לא חי חיים כפולים — אחד בקפה התל-אביבי ואחד בלב הפאריסאי. להיפך, גם בתל-אביב אהב לבקר בבתי-קפה ובמועדונים, להתחבר עם חברה עליונה. מזכירות וחדרי רניות ידעו לשבח את רוחב-לבו ויחסו הידידותי במיוחד.

כל התכונות האלה הקנו לרפאל את תואר „החיבה „פארוק הישראלי“ בפי יריביו וידי דיו כאחד. היה משהו מעורר חיוך טוב לב בהתנהגותו של המנהיג הדתי האדוק, בעל קול-החצוצרה והפאתוס המוסרי, ש" התרחק דרך קבע בבדיכתי-השחיה נגליג, ליד רמת-גן, בחברת נערות-הזוהר בבגדי הים מסוג ביקני, התושב הקבוע של בתי-המלון המפוארים והמועדונים למיניהם. הבדיחות שנופצו עליו היו בלתי-ספורות.

אולם לא תכונות אישיות אלה הטרידו את שלטונות המדינה, שהשלימו זמנן עם צביעות מפלגתית מכל החוגים. הם הת-ענינו יותר בצד הכלכלי של חיים סוציאליים אלה. בשנת 1950 הפליג רפאל, הפעם דווקא בחברת אשתו, בא/ק נגבה למרסיי. בעלותו על האונייה בנמל חיפה עטו עליו, לפתע, שוטרי המכס, בדקו את מוזדותיו, אם אין בהן תחתיות כפולות, פישפשו בניירות ועיכבו את הפלגת האונייה במשך שש שעות תמימות.

רפאל התרגו. נועם ונגרש התקשר מצרפת עם אליעזר קפלן שר האוצר, האחראי על שלטונות המכס, ואיים בהתפטרות מיידית אם לא תיפסק ההטרדה השפלה של שליחי הציבור, המקדישים את מיטב כוחם ומרצם להצלת יהודים. קפלן, איש פיקח מאד, הבין את עובדות החיים הפוליטיים בארץ. הוא נתן הוראה שמעשה מביש זה לא יחזור.

(המשך בעמוד 18)

רפאל בשעתו עד שולק מתפקידו כמנהל משרד-העליה בפולין, עם התגלות מעילות נרחבות.

★ ★ ★

הרופאה המינית

מנהל משרד-העליה בפאריס היה יהודי סימפאטי בשם אליעזר אונגר, אדם שעלה לארץ-ישראל עם פרוץ מלחמת-העולם השנייה, אך ידע לספר לכל מי שהיה מעוניין כי היה אחד הגיבורים הראשיים במרד הגטאות בפולין. כאשר הגיעו ארצה שרדי מורד-הגטאות האמייתים, הפך מצבו של אונגר בלתי-נוח. הוא ביקש העברה. אונגר עבר לפאריס.

אונגר לא היה רוק. היתה לו אשה יפה פיה, בלונדית וחטובת-גידור, שהיתה נוסף על כל שאר מעלותיה גם רופאה מומחית למחלות מין. צד זה של אישיותה ענין מאד את מנהל-המחלקה. רפאל גילה פתי אום כי אין הוא מרוצה מפעולת רופא המחלקה במרוקו, ד"ר קסל, שהתמיר, ל" דעתו, יתר על המידה. לכן ביקש את ד"ר ברוניה אונגר, הילולת אליו במסעיו הרבים והתכופים לאורכה ולרוחבה של צרפת ו" צפון-אפריקה כדי לבדוק את הדיאגנוזות של הד"ר קסל. קסל עצמו טען, כמובן, כי הרופאה המינית המיוחדת-במינה מבינה אך מעט בעניינים אלה.

אונגר הבעל ישב בפאריס, נהנה מחמדו תיה של בירת-השעשועים הבינלאומית, בה ישב הודות לחסדו של יצחק רפאל. אותה שעה הכירו בעלי בתי-המלון בצרפת את הוגו המשוטט של הצלת-היהודים: ראש המחלקה יצחק רפאל ובלוחתו הקבועה, ד"ר ברוניה אונגר, שהיו בחזקת זוג בלתי-נפרד בכל המסעות, עשו ימים כלילות — למען עלות היהודים.

בדרך כלל שגא יצחק רפאל לשוטט לבדו בעולם, סבר כי טובים השניים מן האחד גם בעבודה מפרכת זו. עוד לפני שגילה את כשרונותיה המיוחדים של ד"ר ברוניה אונג, גר, בראשית הקאריירה שלו בעליג העליה, הסתובב רפאל בכל רחבי אירופה בחברת

מבנה חסון, שמילא עד אז תפקיד מיוחד במינו בעיר-הנמל רבת-הפושעים.

טאו היה איש-הקשר בין העולם התחתון במרסיי לבין משטרת העיר. קשריו היו ל" שני הכיוונים — כל צד השתמש בו בעסקיו עם הצד השני. אולם אלה לא היו הקשרים היחידים של טאו.

יצחק רפאל ראה בטאו איש אידיאלי ל" הצלת יהודים. על כל פנים — אחרת קשה להסביר מדוע ראה רפאל צורך שדוקא איש מפקפק זה, שהיה ידוע לכל השוטרים והפושעים בעיר, יוכה במעמד קונסולרי רשמי מטעם ישראל, בה לא ישב מעולם.

בין מחלקת העליה של הסוכנות לבין משרד-החוקין של מדינת-ישראל התפתחה חליפת מכתבים ענפה. ראש-המחלקה רפאל דרש בתוקף למנות את טאו לקונסול ישראל ב" מרסיי, לספק גם לו דרכון דיפלומטי או דרכון שירות שיאפשרו לו לעבור את הג" בולות ולצחוק בפני שומרי המכס.

כאשר נמאס הדבר על שר-החוקין, הופעל שרות ישראל מסיים שחקר מי זה טאו. הרו"ח הספיק כדי להוריד את ההצעה מסדר-היום.

יותר הצליח אדם בשם פנחס רוזנבאום, גם הוא אדם שקיים קשרים הרוקים עם רפאל. רוזנבאום לא היה מעולם תושב יש ראל. לא שהה בה מעולם זמן רב. הוא היה נתין שוייצרי, שותף במפעל חשוב לזכר כית באותה ארץ קרייה. אולם משום מה נמצא כי איש זה זכאי לדרכון-שירות יש-רל, המקנה לבעליו הקלות מרעיות בעבור מארץ לארץ. דרכון זה הושג הודות להש" תדלות נמרצת של רפאל עצמו.

רוזנבאום, מנהל משרד העליה הרפאלית בגינבה, השתמש בזכות זו ביד רחבה וברגל חפצה. הוא נע ללא הרף בין גרמניה, בלגיה וצרפת המשולש האירופי לעסקות מפוק" פקות. קשה היה להבין מה היה ענינו של מנהל משרד העליה בגינבה הצנועה, ממנה לא עלו כמעט יהודים, לקיים קשר בין ארצות אלה.

בורשא ישב משה קורץ, מייסדי סיעת

(רב) במנגנון העליה של הסוכנות היהודית. הם שמו לב לעובדה כי בכל מרכזי-התורפה של ההברחה הבינלאומית ומרכזי הבורסה השחורה, במריסל עד טהראן ומטאגניר ועד לפאריס, קיימים משרדים שתפקידם היה לה" ציל יהודים — למרות שבכמה מקומות היו מעט מאד יהודים להציל.

אף אחד משרות-המודיעין לא היה מעוניין להסתכסך עם מדינת ישראל החושיה האהודה, להיחשב לאנטישמי או לעורר שערורייה בינ" לאומית. מן הסתם גם הבינו הכל כי לא מנגנון האדיר מסובך בעניין, אלא רק חלק קטן מאד, בעוד שעיקר המנגנון עוסק בתפ" קיד החיוני של העליה. החקירה הצטמצמה יותר ויותר בכמה נקודות-תורפה עיקריים, ומסביב לכמה אנשים מסויימים.

ראש מחלקת העליה היה נע ונד כמו המלאך שעל שמו נקרא. כפי שגילה השבועי לכתב העולם הזה, טפ באותה תקופה למע" לה משלושים פעם בפאריס. איש לא יכול היה לעצור בעדו, או לכוון אליו מבט חשי" דני מדי. כי משום מה היה ראש מחלקת העליה של הסוכנות, שלא היתה לו שום משרה ממשלתית, מצוייד בדרכון דיפלומטי משרה ממשלתית, מצוייד בדרכון דיפלומטי לעבור כל גבול, מבלי שתהיה לשום שומר גבול הזכות לפתוח את כליו או לחפש על גופו.

מצבו הכלכלי של רפאל השתפר באופן פתאומי. הוא רכש לעצמו מכונת צילומת ירוקה-כימיה, מס' 4251, הוסיף שורה של חדדים חוששים מרהוטים במיטב הצידוד המר" דני, לדיירתו בבית מיומן. ברחוב גורדון 59, תל-אביב, החזיק משום מה בדיה מר" וחת שנית. כל ידידיו ידעו כי הוא מחזיק בכיסו תמיד חבלה של שטרות כסף, כאלף ל"י, לשם הוצאות מקריות קטנות.

★ ★ ★

רוחות הרפאים

מעמדו של רפאל היה יחיד במינו. כבעל ספרוט דיפלומטי עבר באופן חופשי מארץ לארץ, מבלי שאיש יעצור בעדו או התעניין במוזדותיו. מאחר שלא היה דיפלומט של מדינת ישראל, לא היה כפוף לפיקוח התמור של משרד-החוקין הי"ש ראלי ששמר, בימי שרת, בהקפדה יתרה על טוהר שמו בעולם. שום מדינה גרה לא יכלה להכריז עליו כעל „פרסונה נון גראטא“. לדורש את החזרתו לישראל, מאחר שלא היה לו שום תפקיד רשמי בשום מדינה מסויימת. הוא היה ציפור דורר.

מסיבובו התרכזה להקה של ציפורים קט" גות יותר, שעוררו סקרנות בינלאומית ב" קרב חוגי הציידים של שרותי החקירות. בישראל היו ידועים היטב ליודעידבר. היו אלה רוחות-הרפאים של רפאל, האנשים ה" מסתוריים שמעטים בארץ הכירו את שמם, אף שכוחם הכלכלי היה אדיר.

רוחות-הרפאים לא היו דוקא בעלי המש" רה הגבוהה ביותר בכל מרכז של מחלקת העליה. להיפך. בכמה מקומות היו רק בעלי תוארים של סגנים. את מלאכת העליה ה" משעממת השאירו לבוסים הרשמיים.

כך, למשל, היה מנהל משרד העליה ב" בריסל אדם בשם ישראל („סניה“) וייס. בישראל היה וייס ידוע קלפון מדופלם בחיפה ותל-אביב, תושב-קבע של מועדוני הקלפים, שפוטר ממשרתו החשובה באחד הבנקים אחרי הסתככות כספית מסויימת.

מה עשה וייס בבריסל? בכל תקופת כהו" גתו לא עלו מבליגיה למעלה בשני תריסרי יהודים. אולם וייס היה פעיל ופעלתני. הוא החזיק במשרדו המפואר שתי פקידות, שם הן היו עמוסות עבודה. הוא קיים קשר אישי הדוק ביותר עם המרכז בפאריס, הגיע ל" רגל תפקידו לוינה, שהיתה אז מרכז ההב" רחות הבינלאומי, נד גם למינכן הגרמנית, אשר אחד מרחובותיה, מילי-שטראסה, היה מרכז הבורסה השחורה באירופה.

★ ★ ★

מד למשה, רוזנבאום מעי

מרסיי ישב יהודי מעניין מאד משם טאו (בגרמנית: טל). גבר נאה, בעל

בחברה טובה: יצחק רפאל בחברת נפתלי שטרן, מזכיר האיגוד העולמי של המזרחי, ששמו נודע בבתי-המשפט כאחד הגיבורים של פרשת תתישר הסעד ד"ר ישראל רוזנברג.

העם

קנה הנשימה

מעצמות העולם השתעלו השבוע בקול שהרעיד את כדור הארץ. הן לא היו עדיין חנוקות. אולם גמאל עבד אל נאצר החזיק את אצבעו על קנה נשימתו. מוכן להתניקן בכל רגע. הקנה היה תעלת סואץ.

על אף תרועות התצורה, שהודיעו על גיוס רבבות חיילים והפעלת סיירות ומ"ט סטות בכריסניה ובצרפת. גרולי מדינאיו לא גרדו את היד החונפת. גרולי מדינאיו לא האמינו שאפשר למגר את התנועה הלאומית הערבית, חששו שמפלתו של עבד אל נאצר עלולה להציע את המרחב אל התומות ה- קומוניזם.

המצפן הבינלאומי הראה לכיוון "פשרה". לפי כל הסימנים היה חופש השיט של

חסרות חשיבות. אפילו מעריציה הגדולים ביותר של שרת החוץ שוב לא יכלו לקוות שקסמיה הנשיים ישבו גברים כה רבים.

תפקיד השינוע הוטל על אליהו אילת, אחד העסקנים הראשונים של הישוב שהגיעו בשעתו בדרך הנגב לחופי ים סוף. לפי כל הסימנים, לא יכיר הפעם את הנוף הפוליטי. הוא השתנה כליל בשבועיים האחרונים.

חופים רחוקים. אחרי שהוחמזה שעת הכושר הגדולה להשגת השלום או לפתיחת המלחמה האלמה, הוזקרה השאלה הגדולה: מה יהיה אם מעצמות העולם יחליטו, בעוד מספר שבועות, להשלים עם הסגן-אלוף ה- מצרי ולהפקיר את חופש השיט של ישראל לצמיתות?

בימים האחרונים התגברה בכמה חוגים הערכה חדשה לגמרי של יחסי הכוחות הצבאיים בין ישראל ומצרים. יחד עמה גב-

גולדה מאירסון כמגרש הכדורגל במסדרון מלא גברים, מנה של קסט נשי

ישראל, המועמד הטבעי לתפקיד של קרבן על מזבח זה.

מדיניות

היא דיונה?

כמו גרגירי החול בשעון החול העתיק, נשפכו הדקות היקרות של שעת הכושר ה- היסטורית. המהפכה הגדולה ביותר שעברה על המרחב מאז סילוק פארוק שככה בהר- רגה, מבלי שישראל תנטוש את ספסל ה- צופים ותקפוץ לתוך הוירה.

בימים הראשונים, כאשר הודיעו מעצמות המערב על כוונתן לכנס ועידה בינלאומית כדי להטיל על עבד אל-נאצר בכוח את רעיון הפיקוח הבינלאומי על התעלה, התכר- ננה גולדה מאיר(סון) לנסיעה. היה ברור לה ולבני גיי, כי ישראל, שלא הוזמנה, חייבת להופיע לפחות במסדרוני הוועידה, לדפוק על הדלתות ולהשמיע את דברה ב- אוזני הצירים. כך עשתה הנהלת הסוכנות בעשרות ועידות קודמות. כך עשה משה שרת בוועידת ארבעת הגדולים בגינבה.

אולם דמות הוועידה התבהרה יותר ויותר, ותוכניות הנסיעה של גולדה מאיר נמוגו נסתבר שהפעם לא יהיה זה כנס פרטי ו- צנוע על ארבע, אלא עצרת-עם של עשרות צירים, ביניהם נציגיהן של מדינות קטנות,

קשר נוסף בין קנה הנשימה והתעי- לה הוא מילולי. המילה הצרפתית "קנאל", שפירושה תעלה, נובעת מן המילה העברית "קננה" המקבילה למלה העברית "קנה" ושפירושה צינור. בערבית חדישה קרויה התעלה הן "אל קנאל" והן "אל קנאה". הי- מאבק הסופי לשיחור תעלת סואץ התנהל, בשנתו, תחת הסיסמה ההומנית "ללקנאל, יא נביא"

תצפית

(כל חוכיות שסורות)

יתכן כי הוועידה הבינלאומית בענין חפואין לא תתקיים. אם ידחה נאצר סופית את הזמנה להשתתף בוועידה זו, עלולה לבוא במקומה פגישה מחודשת של שלושת שרי החוץ המערביים, בה ידרשו הצרפתים והאנגלים את הצטרפותה של ארצות הברית לתוכנית תקיפה נגד מצרים.

תוכנית זו לא תסתמך על פעולה צבאית נגד מצרים, מפחד תחלקות עולמית ומחוסר תועלת ממשית לאורך ימים. תחת זאת, יוחלס על החרמת התעלה, על- ידי פינוי קו ההפלגה של האניות המערביות - זבעיקר מובילות הנפט -

דרך כף התקוה הטובה. ההפסד הכספי העצום שייגרם למצרים על-ידי פעולה זו, עלול להוות לחץ רציני על גמאל עבד אל-נאצר, לבוא לידי פשרה.

קיימת גם אפשרות של פשרה: מסירת הפיקוח על התעלה לידי מדינות הגוש האסיאתי-אפריקאי. במקרה זה, ישמש ראש ממשלת הודו מתווך.

מצד ישראל תבוא הודעה תקיפה וחד-משמעית כי במקרה והסדר בעית הסואץ לא יכלול פתיחת התעלה בפני אניות ישראליות, תראה ישראל את עצמה חופשית לנקוט בצעדים שיביטחו לאניותיה מעבר בתעלה.

בקרב תשמע על בקשתה של "הכימה" לערוך חצנות בכרית המועצות. התיאטרון העברי הלאומי, שנוסד והחל את הקריירה שלו במוסקבה, יבקש רשות להציג בעברית. הסיכויים הם כי בקשה זו תיחזה, מחשש להתעררות יתר של הרגש הבדלני של יהודי ברית המועצות.

יתכן שיחול מיפנה כמצב המתוח כאלג'יר. בסוף אוגוסט, יבקר שם ראש ממשלת צרפת גי מולה, שינסה ליצור מעט עם ראשי חמורדים.

היחסים בין ישראל וצרפת יחודקו חידוק נוסף. לאחר ביקורה של משלחת מפא"י בצרפת, תגיע לישראל בעוד שלושה שבועות קבוצה של מנהיגים צרפתיים חשובים, נציגי המפלגות הקרובות לשלטון.

לעומת הקפאון חמירני ביחסי ישראל-ברית המועצות, יחול שיפור נוסף ביחסי המסחר בין שתי המדינות. לאחר עיסוק הנפט הגדולה, שקוממה את זעם הערבים נגד מוסקבה, יבקרו בברית המועצות זאב און, מנהל חברת העובדים של ההסתדרות וחיים אפרס, מנהל המשביר המרכזי לבידור אפטריות של סחר-חליפין.

המחסור במורים גובר. כתוצאה, יאלץ שר החינוך לקבל לעבודת הוראה בשנת הלימודים הבאה גם מורים בלתי-מוסמכים. לאחר שלפני שנתים פוטרו רוב המורים הבלתי-מוסמכים, מתוך אמונה כי חלק המחסור בכוחות הוראה.

בעיה נוספת בשדה החינוך: המשמרת השניה, הנהוגה במקומות רבים בארץ והמפריעה לתלמידים, למורים ולהורים כאחד, לא תבוטל גם בשנה הבאה.

מצבם של ישישים ובעלי כושר עבודה מוגבל יחמיר. למרות שנתקבל לא מזמן חוק המיועד להגן עליהם, קיימת האפשרות כי הממשלה תצמיד את הכנסות העובדים למיכסות תפוקה. במקרה זה, תרד הכנסתם של העובדים המבוגרים או הסובלים מליקוי גופני ואילו משכורתם של העובדים האחרים לא תעלה.

צפויה התקפת מחץ כחזית היצוא. הירידה המתמדת ביצוא התעשייתי הניעה את הממשלה להחליט על שורה של צעדים לעידוד החרשתים שמפעליהם מייצרים סחורות המיועדות לייצוא. בין השאר: הקלות במסבב זר, גמישות יתר ברוב השטחים הנוגעים לייצוא.

צפוי סיכסוך חריף בין יושבראש חקתגרים הציוני העולמי נחום גולדמן לבין החסתדרות. בעוד שכל המפלגות המאורגנות בתנועה הציונית ביטלו את מגביותיהן הנפרדות בארצות-הברית ומסתפקות בקבלת אחוזים קבועים מהכנסות המגבית היהודית המאוחדת, ממשיכה החסתדרות לערוך את מגבייה הנפרדת. עתה זורש גולדמן לבטל גם מגבית זו. דבר המתנגד לאינטרסים הכלכליים של החסתדרות.

שערורייה מצערת נוספת עומדת לפרוץ כאשר יתגלה שמשק חתיק ומכובד רימה את חממשלה על-ידי כך שחסר 500 טון של תפוחי-אדמה למשק צעיר, כדי שזה ימכור אותם בשמו. בצורה זו הוצאו במירמה סכומים גדולים מן הקרן המיוחדת המיועדת לעידוד ההתישבות הצעירה, על-ידי מתן סובסידיות ליבוליהם.

המפלגות עומדות לחרור לשטח השידומים האישיים. אחרי שחברות פרטיות הרחיבו סכומים גדולים כשכר-טרח עבור טיפול בתיביות אלה, פתחה מפא"י ביפו לשכה משלה, הנותנת שרות זה חנינם, תחילה לעולים מבולגריה שיש להם תביעות נגד הגרמנים. מפלגות אחרות יכלו בעקבותיה, מתוך חשבון כי בעל-התביעה יהיה מסועבד למפלגה במשך שנים, עד לגמר תשלום הפיצויים.

נגיד בנק ישראל יודיע בקרוב לכנסת על גידול מראי של מחזור המטבע. נגיד הבנק חייב לעשות זאת בכל מקרה שהאשראי עולה ב-17% על האשראי בתקופה המקבילה בשנה שעברה. עתה הגיע חיליה כבר ל-16%.

התפתחות אחרת לגבי האשראי, שתזכה לתשומת-לב רבה: הגדלת האשראי לקיבוצים בשמונה מיליון ל"י, לשם קונסולידציה של חובותיהם. מאחר שאשר חלקי המשק אינם זוכים לכך, יגרם הדבר להתמררות בחוגים הפרטיים.

הפרס הספרותי הגדול ביותר שחולק איפעם בארץ ינתן בשנה הבאה לזויד תדור, לרגל יובלו ה-60 והופעת הכרך השמיני של האנציקלופדיה של חלוצי הישוב. הפרס, שגייע לרבבות ל"י, מאורגן על-ידי ועד יידיים מחוגים שונים, ביניהם מנהל משרד הבסחון וראש עיריית רמת-גן.

רה ההכרה כל הכרעה צבאית גדות ה- סואץ אינה רק רצויה אלא גם אפשרית.

הפעם לא דובר על מלחמת מנע כפויה על-ידי פחד מפני הבאות, אלא על מסע צב- אי מהיר ומכריע שיפתח לישראל אחת ול- תמיד את נתיבי הים מחיפה ומאילת לאור- קיננס ההודי ולחופי אסיה הרומזים מרחוק.

עוד יעברו מים רבים בתעלת סואץ עד שתתקבל החלטה סופית - אם בכלל ישנה בישראל להגנה המסויגלת להחליט החלטה מכרעת כל שהיא. אולם דבר אחד ברור ל- חלוטין: עם כל יום העובר בתוסר יוומה וברפיון מדיני, יקטנו הסיכויים להשיג שלום ופתרון של ממש, תוך ניצול המצוקה הזמנית של השליט המצרי.

ובמקום שם קטנים סיכויים לשלום גדל צל המלחמה.

אן השגיים

מה היה קורה לו גברו הערבים על יש- ראל בימים הקודרים של תשי"ח?

עד כה היה הדבר לוטה בערפל הניחו- שים. אולם בשבוע שעבר פוזרו הערפילים. נאצרו ללה סאפרים פאטמי, הפרופסור ש- היה נציג איראן באו"ם, הפתיע ועדה אמ- ריקאית תתית "למען השלום בארץ הקודש" בגילוי מדהים.

גילה פאטמי: סר גלאדים חב, נציג ברי- טניה באו"ם, סיפר לו שלונדון התכוננה לשחיתת הישוב העברי בידי הערבים, הכי- נה צי של ספינות שיעבירו את שארית ה- פליטה לקפריסין. הדבר היה צריך להיות

בהתאם לתקדים היסטורי מפורסם: שארית הצלבנים, שנמלטו מידי המוסלמים אחרי כיבוש מבצרם האחרון, עכו, נמלטו בספינות לקפריסין. שם החזיקה מדינת ה- צלבנים מעמד זמן רב.

בצורה זו, הסביר אלי, יקבל הצבא את שלו יוהנן פליס ישמור על (המכונית) שלו — על זה תמורת 11 ל"י ליום.

33 ל"י בחזרה. הפקיד הבטיח במפורט כי לא יהיה בכך שום מעשה רמאות או השתמטות, פליס שילם את הכופר, קיבל חתימה בפיקט השירות שלו כי מילא את חובתו לשנה זו.

שלושה ימים לפני תום המועד שעבורו שילם פליס את הכסף, הופיע הפקיד בביתו, הודיע בשמחה כי התמרון נסתיים מוקדם משחשבו ולכן הוא מחזיר לפליס 33 ל"י.

כעבור יומיים, נקרא פליס למשטרה. שם היו עוד נהגים ששיחררו באותו צורה את

של הקלה כאשר סירבו הדתיים ואנשי חרות להופיע לשיבה המכרעת של מועצת העיריה. בלי צער רב סיור את הישיבה מחוסר מנין חוקי.

מנגוון על בנותיך חלל

המיסמך שהיה מונח השבוע במגרסה של אחד ממשרדי הממשלה בירושלים היה בלי תי רגיל.

רשם אחד מפקדי המשרד: "הגני להודי עכב שביום ד' נפצתי באצבע על ידי סכין גילוח בשעת חידוד העפרון".

כדי שלא יהיה שום מקום לספק אישר

חורה על "ארבעים הימים של מוסה דאג", מעין "ארבעים הימים של משה שרת".

עמוד שישי. הניצי הפרטי, שהכריז על עצמו כעל יורשו של "המלך כורש, ראשון הציונים", לא הסתפק בניתוח המלחמה ש" עברה. הוא ביקש לנבא גם את פרטי המל- חמה הבאה — אם תהיה.

לדעתו תבוא ההכרעה מן השמיים. האור כלוסייה הממושעת של ישראל תהיה מסור גלח לספוג התקפות אוויריות קטלניות, מ" בלי להישר. אולם ההמונים בקאהיר, דמשק ובגדאד ישתוללו ברגע שההפצה הישרא- לית הראשונה תרד על ראשיהם. הם ימרו במשפריהם. הדבר ברור, לדעת הדיפלומט הפרטי, גם לגמאל עבד אלנאצר.

אחרי ניתוח מרגיע זה, ניגשה הועדה ל- החליט החלטות. הראשונה: להקים עמוד- שלום, עשוי משיש, בישראל.

דת הביזנס בסכנה

הירות שניתכו לפני שבוע על שירת מכוניותיו, ליד שדה-בוקר, לא הטרידו במ יוחד את הפרופסור גלן גליק, מגלה צפר גות הנגב. אותו רגע היה שקוע במאבק הר- בה יותר חשוב ומסוכן בחזית אחרת.

גליק ידע כי במדינת ישראל קיים חופש לכל הדתות, פרט לדת היהודית. מוסלמים, דרוזים ונוצרים יכולים להתפלל לאלוהיהם כאוות נפשם. ליהודי הדבר אסור בהחלט. מותר לו להתפלל אך ורק לפי טעמם האי- שי של הרבנים הראשיים.

דבר זה לא מצא חן בעיני הפרופסור, שהוא יהודי רפורמי אמריקאי. הוא החליט להבקיע פרץ בחומה זו. כשהגיש לעיריית ירושלים את תכנית הבנין של המרכז האר- כיאוולוגי, אותו הוא מתכוון להקים, כלל בה אולם בית-כנסת לתלמידי המוסד לעתיד.

לא היה בכך כל צורך. אפשר היה לקרוא לאותו אולם בכל שם אחר. אך גליק לא רצה להגיע אל מטרתו כנגב בלילה. הוא דרש אישור רשמי לבית הכנסת הרפורמי הראשון בישראל.

בלי תחית המתים. הרבנים הראשיים הודיעו על עיומק נפשם. הם הבינו מיד כי צפויה סכנה נוראה לקיומן של המפלגות הדתיות, לעצם שלטון קבוצות-הלחץ האדו- קות במדינה.

אחרי מכירת נשמתם למולך הקואליציוני זכו האדוקים להישג אחד: לחוק הנשואין והגירושין, הכופה על כל אזרח את הטכס הדתי. אולם החוק אינו קובע מה טיבו של טכס דתי זה. בשום מקום לא נאמר כי ה- טכס הדתי היהודי צריך להיות דחוקא לפי היראות הרב אייזיק הלוי הרצוג או הרב יצחק נסים. ברגע שייפתח השער לפלגים דתיים שונים, יישטם הבסיס מתחת הביזנס הדתי במדינה. ישובי העולים הדתיים, עיני האישות ושאר כלי-הנשק ייעלמו ממבצר ה- מפלגות הדתיות.

מובן שאיש לא התווכח על שיקולים כה חזומיים. תחת זאת דובר רבות על נוסח התפילות הרפורמיות, שנקבע בכנס רבני הרפורמה בעיר סינסיטי, ארצות-הברית, בש- נת 1927. הסיור החדש היה רובו באנגלית, כלל שירים מתורגמים של יהודה הלוי, בת- פילת שמונה-עשרה החסיר את הקטע "ברוך אתה ה' מחיה המתים", ואת הסיום: "ותחזיר נה עינינו בשוכך לציון ברחמים. ברוך אתה ה' המחזיר שכנתו לציון".

כוורת הדבורים. אחרי שורק גלסון גליק את האבן לתוך הכוורת, זימזמו הד- בורים מסביב לראשה של מפא"י.

היא לא יכלה לריב עם שותפיה הדתיים בענין כה חיוני לקיומם. לעומת זאת לא יכלה גם להתעלם מרגשות הציבור הרפורמי אודי-ההשפעה באמריקה, התורם עצרות מליונים למגביות, שאיננו מוכן להשלים עם דיכוי דתו בארץ הקודש. עתונים אמריקאי יים חשובים, כמו הניו-יורק טיימס, כבר דרשו מכתביהם בארץ דוח"ח יומי על ה- מאבק.

גרשון אגרון, ראש עיריית ירושלים, נטה למתן הרשיון. אולם גם הוא נאנח אנתה

פרט לבית-הכנסת אמת ואמונה בירוד- שלים, בו נערכות התפילות לפי נוסח ה- רפורמה הגרמנית, ובו ושבים גברים ו- נשים בצוותא.

כביסתך בבית מתכבסת ללא נקיפת אצבע אחת. אבקת "כביס נקה" החדישה (מק דם כביסן) מכבסת במהירות וביעילות ומי אריכה את ימי כביסתך.

עליך רק להשרות את הכביסה כמשך שעתיים בתוך תמיסת כביס נקה מקציפה, וכביסתך תהי יה נקיה והפדיא ומוכנה לשטיפה.

כביס נקה

כובס בעצמו

המפיצים: חב' נורית בע"מ

אלינו בע"מ גאה להציג את ארתה קיט

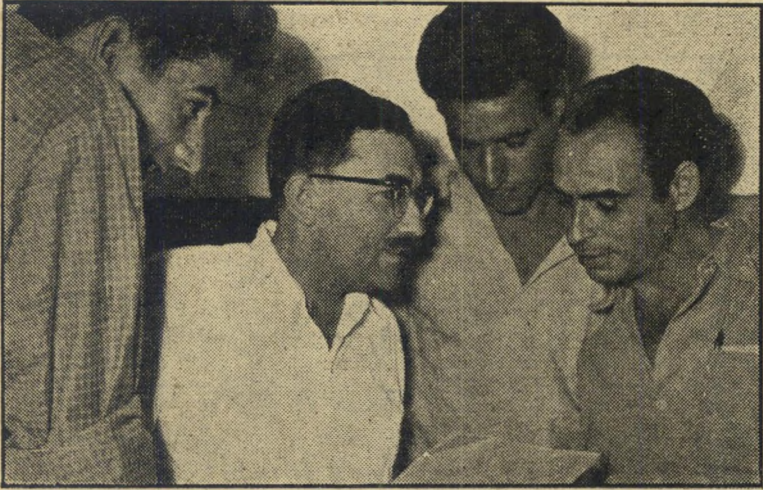
במחזות פזמונים ב-8 שפות כולל עברית

בלוית תזמורת בנצחו של הפסנתרן האמריקני הנודע

סנדי גולד קונפרסיה — רפאל קלצ'קין 5 ימים בלבד (22 — 27.8.1956)

שתי הצגות לערב 7.30—9.30 בזירה-טרון, רמת-גן, ששופך במיוחד לקראת הופעות אלו

מכירת הכרטיסים החלה במשרדים: רוקוקו, דיונוגוף 93; שעשועון, אבן גבירול 150; במה, בני-יהודה 150; מסך, המלך גירג' מס' 2; כנף, אלני בי 83; רון, עליה 3; רכניץ, ביאליק 57; רמת-גן. במחירים: מ"2.100 — 5.900 ל"י.

מניגור שיינבוים (שני משמאל) ונאשמי קרית-שמונה * מכות מלפנים, שוטרים מאחור

מכוניותיהם. רק אז נתברר כי איתו פקיד היה מניס תמיד מספר מכוניות גדול בהר- בה מן הדרוש. הוא היה דואג שהמיכסה החיונית תגיע למחנות הצבא ואלו ליתר בעלי המכוניות היה מסדר שיחרור תמורת 11 ל"י ליום, ששלמו לנהגים מחסורי העסוקה כביכול. למעשה, היה משלשל את הכסף לכיסו הוא.

המשק עגבניה

"עגבנית עגבניה" אתמול רק באת טאונית וכבר היום היא מציצה מכל סאלאט, מחמיצה...

מאז נכתב שיר ילדים זה השתנה נוף הארץ. העולים היורדים מאוניותיהם אינם נתקלים יותר בעגבניות המצוצות אליהם מסלטים וחמיצות, להיסק, בחודש שעבר גוי רק למזבלות 600 טון עגבניות טובות. שום אוניה לא היתה מוכנה להביאן לארץ נכר. למגדלי העגבניות לא הפריע הדבר ביותר. הם קיבלו 100 פרוטה עבור כל קילוגרם ההולך לסאלאט, לחמיצה או למזבלה. אר- גיני-השיחק קונים את העודסים המיועדים להשמדה בשוק הסיטוני, מוסיפים את ה- הוצאה למעשה על מחיר העגבניות הנג- כרות בשוק (750 טון ליום). עקרת-הביח קונה את העגבניות במחיר 250 עד 300 פרוטה — פי שלוש יותר ממחיר היצרן.

רסק פתרונית. הפתרון הטבעי ביותר הוא להוריד את המחירים, לאפשר לעקרות- הבית לקנות כמות גדולה יותר במחיר מו- זל. אולם לכך מתנגדים הירקנים, המרויחים כיום את מחצית המחדר. הירקן הקמעונאי מתקיים על מכירת כמות מנימאלית, אינו מעוניין כלל למכור יותר. טוען הוא: "מס ההכנסה יהרוס אותי אם אמכור יותר!" מאותה סיבה סירבו הירקונים ליעל את פ- עולתם, להצטייד, למשל, בארגוני קירור ש- יכלו עגבניות עם פתיחי קרח...

פתרון אחר הוא להגביר את ייצור השי- מורים לייצוא. הממשלה מוסיפה סובסידיה של 50 ל"י לכל טון עגבניות הנופך לרסק

ראשון מימין: יוסף פרץ, תושב קרית שמונה שקם לחוסם במשטר הסיטור. כיום זורק הירקן כשליש תוצרתו בג- מר יום המכירה, דבר המייקר עוד יותר את התוצרת.

מנהל המחלקה על אותו גליון: "אני מא- שר בזה שהגיל נכון".

קרית-שמונה עדות לעולם חוזרת

דן שורקי, תושב קרית-שמונה, היה גיבור הישיבה השלישית של המשפט הגדול בצפת. שורקי, עולה ממרוקו, היה הנאשם מספר אחד מבין 27 התושבים, שנעצרו אחרי ההפגנה הגדולה של חודש מאי האחרון (העולם הזה 977 והלאה).

בתחילת הישיבה, קם שוטר להקריא את עדותו של שורקי, שניתנה במשטרת טבריה. לפתע התרומם עורך-הדין אליהו שינבוים, אחד משלושת הסניגורים, התנגד לקבלת העדות. "עדות זו", אמר, "נסחטה מהעד תחת לחץ איומים ומכות".

דן שורקי נקרא להעיד על עדותו. "היכו אותי בקת רובה ובאגרופים", סיפר. "ביק- שו אותי לחתום על מה שכתבו. חתמתי ברצון. למה לא? ארבעה שוטרים עם אלות השגיחו על מעשי מאחור".

מעילות כופר הישוב

הצו שהודיע ליוהנן פליס, נהג טנור חי- פאי, כי עליו להתייצב לשירות מילואים, בא בזמן לא נכון. רק עתה קיבל פליס עבודה, לאחר תקופה ארוכה של בטלה. הוא ביקש דחייה.

הבקשה נתקבלה, שירותו של פליס נדחה לחודשים. בתום תקופה זו, התייצב פליס עם מכוניתו, מוכן למלא את חובתו לצבא שהתייחס אליו בהבנה כזו.

גם הפעם התייחס הצבא בהבנה לצרכיו המסויימים של פליס. הפקיד האחראי לשירות המכוניות האזרחיות במילואים, סקיד בשם אלק, רמו לנהג החיפאי כי אינו מוכרח לתת את מכוניתו. תמורת 11 לירות ליום, הסביר, יסתדר עם בעל מכונית אחרת למלא את מקומו ואת מקום מכוניתו. לצבא לא איכפת מי משרת, כל עוד תהיה לו מכונית.

בקופסה. אך תקחת הייצוא הכוזבו — התר צרת היתה ירודה מדי.
השבוע התגבש פתרון שלישי: לרתק את מדגלי הירקות למשחקים קבועים, שיוכלו לפסק על שטחי הגידול, למנוע הרחבה. העוקץ: תנובה. המשחקת הגדולה ביותר כי ארץ, תוכל במקרה זה להטיל ככוח החוס את מותה על ההתישבות. המגניבה כיום העירה כדרכים אחרות חלק מיכול הירקות. אשר הביקוש לו באותו רגע גדול ומשתלם במחירים גבוהים מאלה שתנובה מקבלת.

תולדות

לא רוצה לשכוח

ברטה שפירא היא אישה עקשנית. על כך, כאשר נפרצה דירתה, ליד הקריה בתל-אביב (העולם הזה 925) ונגנבו ממנה כל חפציה, נשבעה לגלות את הגנבים היא פנתה למש-טרה בבקשת עזרה, אך זו לא טרחה אפילו לרשום את פרטי הגניבה.
בלית ברירה, יצאה ברטה בעצמה לגלות את עקבות הרכוש הגנוב, כל מה שנשאר לה לאחר מות בעלה הרופא ופיניוה מדי-רתם ביפו, עם פרוץ מאורעות 1947. משך חודשים, כיתתה את רגליה בכל הארץ, עד שלבסוף גילתה קונן קפה מחרסניה, שריו אחרון ממערכת עתיקה ויקרת-ערך אותה קיבלה בילדותה, מוצג לראוה כי חנות לכליבית ביפו.

עתה נכנסה המשטרה לפעולה. העקבות הובילו לביתה של אסתר פלדון. היא סיפרה כי החפצים הובאו עלידי בנה המשרת כי צה"ל וידידו. השלושה הובאו לדין.

200 ל"י פיצויים. השבוע נתן שופט השלום יצחק בן-חנן את גזר הדין: על האם הוטל קנס של 50 ל"י, בנה נצטווה לשלם 100 ל"י פיצויים לברטה ואילו חברו נקנס ב-300 ל"י ובתשלום 100 ל"י לברטה. בסך הכל, קיבלה האישה בעלת הפנים הי-קמוטים ושיער השיבה 200 ל"י עבור חפי-ציה הגנובים.

לכשומסר לה תוכן גזר הדין בכתבי-היכחה ברטה תדהמה. נראה לה כי המשטרה לא עשתה את שלה בנאמנות. השופט, שי-שמע את צעקותיה מלשכותי, שלח לה פתק בכתב-ידו: „לא הובא בפני כמה ומה גנבו, ומה ערכם... הרגעתי ושכחתי.“
אולם ברטה בת ה-44 לא רצתה לשכוח. היא הודיעה כי תגיש ערעור.

דרכי חיים

בנים אכלו בוסר

רק מעטים מבין תלמידי בית-הספר של רמת-חיים אהבו את אליק, בנו של המורה שמואל אוסרטי. פחות מכולם, אהבו אותו שני האחים יעקב ואברהם קסטנו. הם רטנו כי אליק זכה ליחס אוהד מדי מצד המור-רים, היה מלשין על כל פעולותיהם.
על כך, כאשר ביקש לפני שבוע אליק בן-התשע להצטרף למשחקם של שני האחים, סירבו אלה בכל חוקף. אליק התעקש, נא-לץ לבסוף להיכנע מול משקלם העודף של יעקב (9) ואברהם (10). הוא התרחק מעט, ידה אבן שפגעה במצחו של יעקב, וברח. כעבור דקות ספורות, צלצל אלישע רח-מים קסטנו, אבי שני הילדים, בדלת ביתו של המורה אוסרטי. האב הנועם לא התאפק, כילה את כעסו במורה, שבר את אפו.

דרכי אדם

הוגר והפסנתרנית

היינו פרוינד ליוחה את אליזה כורג לבי-תה. השעה היתה מאוחרת, השניים היו עי-יפים ועצובים — לפני שעה קלה סיימו את עבודתם — הוא כנגר, היא כפסנתרנית — בבית-קפה תל-אביבי קטן, ריק למחצה, ומצב רוחם לא היה מרומם ביותר. הם נכנסו ללגום כוסית בבאר.
אותו לילה, המתינו איתו של פרוינד ובעלה של אליזה לשווא. השכיר לא חזר. למחרת הופיע הזמר ומלוחו בתחנת הי-משטרה, סיפרו כי שני אלמונים מזויינים תקפו אותם כלילה, שדדו את כספם, כלאו אותם במרתף לח.

יתכן כי תעלומת השודדים והמרתף הלח לא היתה נפתרת לעולם, אלמלא סמל חרוץ יתר על המחיר, שהחליט לבדוק את רשימת כל אורחי בתי-המלון של העיר בשמות לילה. שם, באותיות ברורות, הופיעו הי-שמות היינו ואליזה פרוינד, שבילו לילה טוב יחדיו.

• מתוך יאוש, ניסתה ברטה שלוש פעי-מים להתאבד, נשארה כתוצאה מכך חרשת לחלוטין.

ציפורים ישראליות.

יוכבד צור (שניה מימין) ויוספה טל (כורעת, במרכז) במדי משלחת הצנחנים הישראלית, לאחר סיום הצניחה. הם נראות בתמונה בשדה הנחיתה של הצנחנים

הנמצא מחוץ למוסקבה. חברת צנחניות פולניות וצנחנים רומנים, המחליפים עמן חתימות. הצנחניות השיגו את חמקום השישי מתוך 8 משלחות נשים והצנחנים את המקום האחרון.

צנחנים מעל מוסקבה

רעש מנוע טירטר בגובה של 1500 מטר, מטוס בצבע חום התקרב אל השדה. לפתע השתקו מנועי המטוס. במשקפות, מעל מוסקבה, ניתן היה להבחין בגוש כהה העוזב את המטוס וצונח למטה אפשר היה לראות דמות אדם המתקרבת במהירות מסחררת אל הקרקע, כשדיו ורגליו פשוטות באויר.

עוד מחצית הדקה וקצב הנפילה של הי-דמות נבלם. מצנח בהיר נפרש מעליה והיא גלשה באיטיות למטה. ככל שהתקרבה, ניתן לראות את תנועות הרגליים ופעולות הי-ידיים על מיתרי המצנח. נדמה היה שהי-דמות מתעזת כולה, מתאמצת לכוון את נפילתה אל המטרה, אל הצלב הלבן שבי-מרכז השדה.

שופטים במבטעות לבנות, צלמי עתונות ומסריטים, מיהרו אל הדמות. השופטים מתחו חוטים מהמקום בו התגלגלה הצונחת, אל מרכז הצלב, רשמו את התוצאה. היתה זאת תוצאה טובה.

★ ★ ★

יוכבד צור (18,6), מתולתל-שיער ובי-עלת פנים שחומים, קיפלה את המצנח כאשר בישרו לה את הישגה. היא הצליחה להגיע במקום השמיני מתוך 24 צנחניות, בנות שמונה מדינות. היא צברה 83% מתוך 100% הנקודות הנקבעות לפי טיב סגנון הצניחה ומרחק הנפילה מהמטרה. היה זה ההישג הטוב ביותר שהשיג צנתן ישראלי כלשהוא שהשתתף בתחרות.

כידים ישראליות מופקד המטוס הרוסי, בו נוהג הטייס הישראלי יעקוב שבתאי. בתמונה נראים הצנחנים הישראליים כשהם עולים למטוס שיטיסם בשמי מוסקבה ואשר ממנו יפרדו באויר. בתוך המטוס יושב הצנתן יואב שחם. משמאל לימין נראים שמעון צחור, „סופול“ בן-שאולי וצבי ינאי כשמספרים לרגליהם. לכל אחד מהם שני מצנחים. המצנח הקדמי המצויד בשעונים, הוא רזבי, במקרה שהראשון יכויב.

יש להישג זה ערך משני, בהתחשב בכובי-דה שיוכבד הצעירה, עולה מעיראק וחברת קיבוץ, קפצה בסך הכל, עד שצורפה לי-משלחת, צניחת מעטות. לפני זה שהתה כי-אוויר כטייסת מטוס פייפר וכדואה.

גם הישגיהם של שאר אנשי המשלחת לא ביישו את שם ישראל בהמוודות הי-ניחה הראשונה בה היא משתתפת. שלוש הצנחניות, שהן כולן בנות קיבוצים, השיגו את המקום השישי מתוך שמונה משלחות הנשים בהקרימן את צנחניות פולקי ורומניה. חמשת הגברים שבמשלחת הגיעו למקום השמיני מתוך עשר מקומות, בהשיגם תר-צאות טובות יותר מצנחני הונגריה וארצות-הברית. ראש המשלחת הישראלית, שמעון צחור, יליד יוגוסלביה ואיש פלמ"ח לשעבר, שיום את יציאת המשלחת למוסקבה, תפס בתחרות בין הבודדים את המקום הי-בדיוג כללי של 50 צנחנים. אולם בסיכום כולל של נקודות תפסה נבחרת ישראל את המקום העשירי והאחרון. נראה שיש עוד לעשות הרבה על מנת להעביר את ספורט הצניחה החופשית, גם מחוץ ליחידות צה"ל.

צופים נלהבים. אלפי צופים שהקיפו את המשטח הענקי בפרברו מוסקבה, בו נערכו תחרויות הצניחה, עקבו אחרי סגנוני הצניחה השונים, בהתלהבות ובמתיחות.

כמה יצדיקים בסדום?

לעיר הדרומית את אשתו אורה ובנו אמיר, אולם זה עדיין אינו פותר את הבעיה. רוב המשפחות מוכנות לעבור לסדום, באם ינתן להן שם שיכון מתאים.

אם יקומו שיכונים במקום, ממילא תבואנה התנויות. השירותים יגיעו לשם כבר מעט מ.מ. רק בצורה זו תוכל סדום להפוך לעיר אמיתית, זו הפעם הראשונה אחרי 3000 שנה, בסיסה יהיה במפעל האשלג ושאר מפעלי ניצול ים המות.

מלון "דן"

אך כל זה יתקיים רק במקרה שיבנו שיכונים במקום. בינתיים אין בונים דבר. אפילו מגורי הפועלים נשאר ברובם במבנים מימי המנדט. כל עוד המפעל אינו בסדר, כל עוד לא חוסלה השעוררייה הי' טכנית, אי אפשר להשקיע כסף בשיכונים.

מלבד זאת אין יודעים עדיין איך ומה לבי' גות. אי אפשר ליישב את סדום בדרך שיג' רחית של מעברת צירפונים, המתפתחת ל' עירית בלוקונים. מישתו הציע לבנות במקום בנין ענק אחד, מעין מלון דן. שיכלול בתו' כו את הכל. בו יגורו העובדים ובני מש' פחותיהם, בו יהיו התנויות והשירותים, בו יהיה מיווג אויר שיקל על החיים במקום.

אולם כל זה הוא רק בגדר של חלום לעתיד, מכיון שכיום, ארבע שנים אחרי הלאמת מפעל האשלג בידי המדינה, אין איש היועד אם בכלל אפשר לחיות בסדום, כשם שאיש אינו יודע אם המפעל יעבוד אייפצם במלואו. עד כה לא נערך בסדום

לתאביב או לחיפה, דווקא בשעה שלמד את תנאי המקום והופך לכות יעיל במפעל.

אשה בבאר-שבע

אליהו אוחיון הוא רק בן 23, יש לו ילד ואשה המתגוררים בבאר-שבע. לפני שבע שנים עלה עם משפחתו ממרוקו. לא היה לו כל מקצוע. לשכת העבודה היתה מעסיקה אותו מפעם לפעם בעבודות-דחק. כאשר נשלח לפני שלוש שנים לעבודה כי' סיום, נאחז בה כבעבודת קבע. תחילה עבד כפועל פשוט בדוברות-השאביה, בבריכות הקארינאליט. מאוחר יותר ביקש שיעבירוהו לעבודה מקצועית. כיום הוא עובד כמסגר.

משכורתו החודשית מסתכמת ב'300 ל' רות לחודש, כולל שעות נוספות. את רוב הכסף הוא מעביר לאשתו בבאר-שבע. הוא רואה אותה כמעט בכל יום שיש, כאשר הוא נוסע למנוחת השבת לביתו. באופן תיאורטי, יכול הוא להיות כל יום בבית. קיימת תחבורה סדירה מסדום לבאר-שבע בשעות שלאחר העבודה ובבוקר. אולם תר' עלתה היא בעיקר פסיכולוגית, כדי שאליהו אוחיון לא ירגיש את עצמו מנותק מביתו ומשפחתו, כדי שידע שבכל עת שירצה, יר' כל לנסוע אליה. הוא אינו עושה זאת. זה אינו משתלם.

כדי שסדום תהפוך ממבצר רחוק ומנותק של לגיון-הגורים בלב המדבר, לישוב של קבע, יש להושיב בה את משפחות העובדים. חלק מהעובדים העבירו אמנם את משפחותיהם לבאר-שבע, כמו מדרכי מקלף, שהעביר

שלושה קילומטרים של דרך משובשת, חציה אספלט, מפרודים בין מפעל האשלג בסדום לבין מחנה העובדים הנמצא צפונה לו. למרגלות צוקיו חתולים של הר סדום מפוזרים שלוש-הארבעה בניני אבן רוי קומתיים, שני צירפים מאורכים, כשני תריסרי ביתנים אפורים ועוד שורה של מבני עץ בני קומתיים, הגובלים עם מי ים המלח ממש. כמה מגדלי שמירה, גדר ופנסים — זהו מחנה העובדים.

כמה מהם חיו במקום עם נשותיהם, ובת' קופה מסוימת גם עם ילדיהם. אירגנו חיים פנימיים מגובשים וכמעט מושלמים. ועד ה' עובדים דאג לא רק להגנות היחסים בין העובדים במפעל, אלא גם בין העובדים לבין עצמם, ערך בירורים ומשפטי-חברים. ועדת-התרבות דאגה לערכי החינוך ובידור, ל' מסיבות עונג שבת מסביב לשולחנות ערר' כים, מכוסים במפות לבנות. הם ראו את עצמם כאנשי סדום לכל דבר, בני המשלט החלוצי המבודד והמנותק ביותר של הישוב.

אנשים שבאו למפעל אחרי המלחמה היו קרוצים מחימר אחר לגמרי. עתה היתה סדום מעין ארץ-גוזיה, לשם היתה המשתרה שלחת עבריינים תחת להושיבים בבתי-סוהר. אותם שנהרו לעבודה בסדום מרצונם החופ' שי חלמו רק על משה אחת: לצבור כסף במהירות הגדולה ביותר, לחסוך כסום גדול ככל האפשר, להסתלק חזרה למקום שם אפי' שר לחיות חיים קלים יותר. היתה זאת תופעה בה שלטו בסדום הכוח, הסכין וה' אימים, כמו בחורה נידחת של המערב ה' פרוץ.

למזלה של סדום נעלמו גם אנשים אלה. מאית העובדים בסדום כיום אינם, אולי, חלר' צים במובן הרגיל של המלה. או הם נמ' אאים שם בגלל אידיאלים או חובה לאומית. אף על פי כן הם החלוצים האמיתיים ביותר של מדינת-ישראל, באחת החזיתות החשובות ביותר. רובם של מאית הצדיקים בסדום הם אנשים פשוטים, פועלים שחורים, נוליה הדשים מחוסרי עבודה, הרואים בסדום מקור פרנסה למשפחותיהם, הנמצאות בצפון, וה' נאחזים בו בכל רצון הקיום שלהם. משיטת עובדים טכניים, המעדיפים לעבוד דווקא בסדום בגלל סיבות הנעיצות בחלקן ברקע המשפחתי או בצרכים כלכליים.

אין כל בטחון שגם אלה וגם אלה לא יקומו ויעלמו. עדיין אין הם קושרים את עתידם במפעל. הם רואים בסדום מקום עבודה, לא ישוב של קבע. המחזור האנושי במקום עצום. ברבע שהפועל הפשוט מוצא מקום-עבודה קרוב יותר למשפחתו, הוא עלול לעזוב את המפעל. ברבע שהמהנדס, בוגר' הסכניון, מחליט להתחתן ולהקים משפחה, אין כל סיבה מדוע יעשה זאת בסדום ולא יחפש מקום עבודה אחר. האשה, הנכספת לחיי משפחה תקינים, לוחצת עליו לחזור

כיום הוא שומם לחלוטין. רק לאחר ארו' חת-הערב, כאשר עובדי משמרות היום מי' פורים לחזרהם לחייהם הפרטיים, כאשר נר' לקים האורות במיבנים המיושנים, שרובם ככולם נותרו עוד מימי המנדט, רק אז קם המחנה לתחיה. קביצות-קבוצות של פועלים צעירים עומדים ברחבה שלפני חדר-האוכל, מחליטים שיחות, צוחקים להלצות. ספסלי חצר הקנטינה מוקפידים להקים הומים ככל ביחיקפה הגון אחר, בכל מקום שהוא. ה' אנשים שותים חלב, בירה וסודה.

מבעד לרשתות-הביליור של החלונות הג' דולים, ניתן להבחין בגיפות גברים ערומים למחצה, רכונים על גבי שולחנות עמוסי מאוררים, כשהם משחקים בשאח-מת או ב' קלפים, מאזינים לרדיו או שרועים על גבי המיטות, שקועים בעתון. חבורות מגובשות יותר מתרונות בחוק, שרות וצחוקות ביחד. כך זה נמשך עד שעה מאוחרת בלילה. האנשים, אחרי יום עבודה מפרך בחום הג' דול, אינם מגלים סימני עייפות יתירה. לכך דואג האקלים המיוחד. קשה גם להירדם. חם, אין כמעט לגמרי משבי אויר.

בשעות הבוקר המוקדמות שוב מועתק מרכז-החיים שלושה קילומטר צפונה, אל המפעל. אל המכוניות המתמינות השער ממחרים פועלים שזופים, צעירים ומבוגרים, בני כל העליות, צברים גברתיים, דרוזים, פועלים פשוטים בצד המהודסים ומוסמכי ה' האוניברסיטה.

אלה הם אנשי סדום. הם הבעיה האמיתית של המקום והמפעל. מכונות אפשר לייצר ולהחליף. בעזרת קרבנות חמורים נוספים של זמן וכסף אפשר יהיה להתגבר על ר' שעורריה הכלכלית והטכנית הנוראה של מפעל-האשלג. בתיאוריה אפשר אפילו להש' קיע 30 מיליון ל' נוספות במפעל.

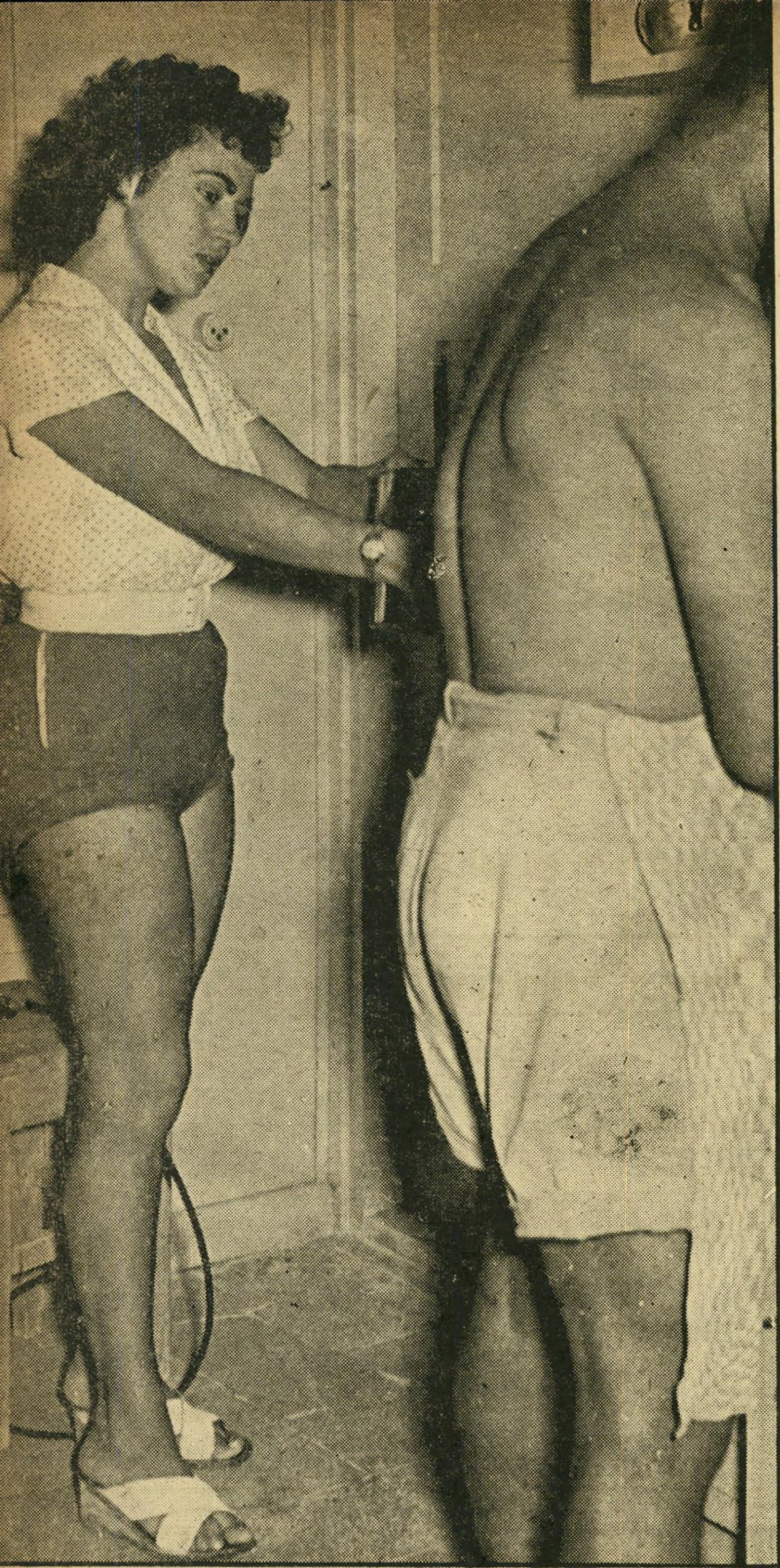
אולם קשה עד אין ערוך יותר לייצר אני שים שבביל סדום. אנשים שיחיו בה ויעבדו בה, שיראו במקום את ביתם. זאת היא בעיית הבעיות של סדום, המודקרת מעבר לויכוח הממאיר הנוכחי.

ארץ גוזרה

מרבית חבר העובדים במפעל ה' כ' ישן, בתקופה שלפני מלחמת תש"ה, היו חברי-קיבוצים או בני-משקים-לשעבר.

הזוג הראשון בסדום. יעל ו'צחק כהן, הזוג הנשוי היחיד המתגורר במחנה. יעל עובדת כפקידת-יצחק כחשמלאי, הם מתגוררים בחדר משפחה, מצויד במטבח ומקרר חשמלי, היחיד הנמצא ברשות אדם פרטי במקום. הם שעות הערב הם מבליים בחדרם.

נגב, יצחק עבד כחשמלאי בסדום. הפגישות הבאות נערכו בהפסקות של עשרה ימים בעיר מולדתם, ירושלים. לפני ארבעה חודשים התחתנו ויעל ירדה גם היא לסדום.

יררתם היא הדירה המשפחתית היחידה בסדום. אינה נוספת בנוחיותה מרירות אחרות בכל מקום אחר. הם אוכלים יחד עם כל הפועלים בחדר האוכל הצבעוני, שאשת אחד המנהלים דאגה לקשטו בציורי שמן צרפתיים. ורק את ארוחות הבנינים מכינה יעל לבדה. "וזאת היא הדרך בהא הידיעה להסתדר בחיים", טוענים שניהם. אמנם ההרגל שה להיות הוגן היחיד במקום אינה נוחה ביותר, אולם הם עושים את הכל כדי ליהנות מהחיים. צורת הבילוי האהובה ביותר: המסיבות הנערכות במערת סדום. שם שרים וזוללים. אך אין רוקדים.

הבת השנייה בסדום היא אהובה קפלן (21) רחוקה. היא הגיעה לסדום לא מפני שמישהו שלח אותה או קרה לה לבוא. היא פשיט נמשכת אחרי מקומות מעניינים. בצבא. למשל, עניינה אותה הצניחה. היא הגישה בקשה, נתקבלה לקורס. מאחוריה שמונה צניחי חות מגבהים שונים, ששום צנחן אחר לא היה מתבייש בהן.

כבוגרת בית-ספר תיכון בנתניה, יכלה אהובה למצוא עבודה כפקידה בכל משרד בצפון. היא ירדה דווקא לסדום. "היחס אלי כאן הוא יותר גינלמני מאשר בעיר", היא מידה. "כאן מעריכים יותר את האשה. בכל תקופת היחול כאן, לא שמעתי שמישהו ישרוק אחרי!"

אולם אהובה ויעל הן יחידות במינן. בלי עשרות נערות ונשים, שתרדנה גם הן לחיות במקום, לא התפוך סדום לעולם לישוב של קבע.

★ ★ ★

זהב בין בריכות

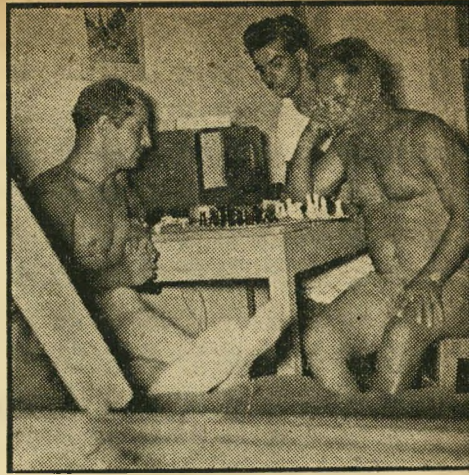
היתה תקופה בה נהגו הפועלים בסדום למפעל האשלג להסתכל עליו דרך החור של הגרש. הם היו מוכנים להיכנס לכל מיטת-סדום כדי להרויח עוד ועוד. כיום שוב אינה קיימת האגדה על סדום כמקום בו מתגולל הזהב בין בריכות הקארנאליט, ושי אין להוציאו משם מבלי להשקיע מאמצים.

העבודה בסדום היא קשה. האנשים עובדים שעות נוספות ביום ובלילה. תנאי החיים גרועים. המים אינם טעימים ואינם נמצאים בשפע. אין בה אפילו בריכת מים מתוקים כשנה בה יוכלו העובדים להתרחץ ולרענן את עצמם. המשכורות בסדום עולות אך במעט על המשכורות בכל מפעל אחר בארץ. הפועלים משלמים את מסייהם ככל פקיד בעיריית חיפה או נהג בתל-אביב. בעוד ש" תושבי אילת שוחררו מכל מס. לא נמצא עדיין האיש באוצר שיהיה מוכן לתת את ההקלות לעובדי סדום, העובדים בתנאים קשים הרבה יותר, מרחימים פחות ומקיימים כמו ידיהם את אחד המפעלים החשובים ביותר במדינה ואולי החשוב שבכולם.

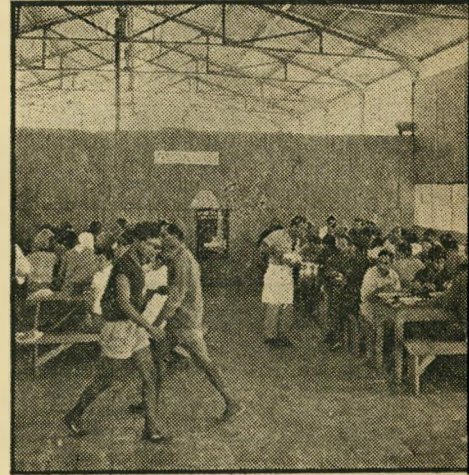
★ ★ ★

צניחה לסדום

דוגמא לסוג העובדים הדרושים בסדום, שבלעזיו יתפרק המפעל מההנהלה קבוצת בחורים צעירים, העובדים ב"פונטונים" דוברות השאיבה. רובם היו צנחנים. בי יום שיחרורם הופיע צניח החברה בבסיס

ערב. שניים מעובדי מפעל האשלג במשחק שאח בחדר. הבילוי המקובלת ביותר בלילות הארוכים החמים.

לבל בתוך שטח המפעל, שם אוכלים הפועלים את בשעות העבודה. תמורת חלק קטן ממשכורתם.

שום מחקר אקלימי ובריאותי רציני, שיברר את אפשרויות החיים במקום.

אין לדעת כיום בבירור אם החום, הלחות ולחץ האוויר במקום הנמוך ביותר בעולם, אינם משפיעים השפעה שלילית על הבריאות ועל אורך החיים. אין לדעת מה הן האפשרויות של גידולי ילדים במקום. החיים על שפת ים המוות עומם בגדר תעלומה.

★ ★ ★

עיר הגברים

בינתיים נשארת סדום עיר של גברי רים, על כל התופעות השליליות הכרוכות בכך. בין ארבע מאות הגברים שבה נמצאות רק שתי נשים — אחת נשאה ואתה רחוקה, שתיהן פקידות במשרד המפעל ב"מקום.

המשפחה היחידה בסדום מורכבת מיעל (20) ויצחק (24) כהן. הם הכירו זה את זה לפני שנתיים באוטובוס, בדרך לבאר-שבע. יעל עבדה או כמורה באחד מישובי העולים

מותק בים המלח. אהובה קפלן, הרחוקה היחידה בסדום. היא בת נתינה, צנחנית לשעבר שמיד לאחר גמר שירותה הצבאי ירדה לעבוד בתור פקידה בסדום. על אף היותה יחידה, היא מרגישה עצמה למד, מאמינה כי סדום היא המקום המעניין ביותר בארץ.

למים הצורבים, בחום של 70 מעלות, לתקן את הקלקול בעצמם, כדי שחבריהם כמשה מרת הבאה לא יצטרכו לעשות זאת. הם למדו לקבל הכל באהבה.

אולם קבוצות מעין אלה עלולות להתפור גם הן ברגע שמתערער בהן האימון במפעל. ברגע שמדרכי מקלף נטל את המפעל לידי, נכנסה ההרגשה ש"לרמטכלים לא נותנים ללכת לאיבוד", ושהמפעל יתבסס למרות הכל. המלחמה הפסיכולוגית המכוערת ש" נוהלה מאז נגד מקלף עשתה שמות גם ב" שטח זה.

העובדים בסדום הם רגישים מאוד. הם קוראים כל מלה הנכתבת עליהם בעתונות, מתמרמרים על כל סילוף וסימן של זילול כלפי המפעל. הם הקובעים למעשה אם המפעל יהיה כדאי או לא.

לפני שלושת אלפים שנה, חרבה סדום מפני שלא היה בה גם צדיק אחד. כיום לא יציל צדיק אחד את סדום, כדי להפוך אותה ל" אחד ממרכזי התעשייה של המדינה, חייבים להיות לפחות כמה מאות צדיקים — בדרך קבע — פועלים שלמרות כל הקשיים והמכשולים יקשרו את חייהם ועתידם למקום.

השיחור, אמר להם בפשטות: "חברה, יש לכם מה לעשות?" רוב האנשים, בחורים שריריים ומוצקים, עולי ארצות שונות ש" הצבא היה תחנתם הראשונה עני: "לא!" המפעל הזמין אותם לסדום. הוא נתן להם אפשרות ללמוד מקצוע. הוא שלם להם בתקופת הלימוד משכורת מלאה של מומחים מקצועיים. הוא נתן להם את כל ההקלות האפשריות. ההשקעה היתה כדאית, אולי הכדאית ביותר מכל שלושים המליון ש" הושקעו במפעל. כי כיום מהיה אותה קבוצת בחורים את הצוות המנובש היחיד בסדום. אנשים אלה כבר קשרו את חייהם במפעל, כמעט אינם מכירים מקום אחר בארץ מלבדו.

כאשר מתחלפות המשמרות בבריכות והם נקראים לארוחות, אין הם ממהרים לחדר האוכל המיוחד שלהם, לנוח ולאכול. קודם כל הם ממהרים למסמך-השעה, המרכז את תוצרת כל הדוברות, מתבוננים בנוול ה" זורם מתוך צינורות-השאיבה, מתגאים בטיב הנוול הנשפך מהצינור של דוברתם.

הם לא יחסו, באם יתפוצץ אחד הצינורות או יקרה קלקול אחר, להיכנס ערומים

בריאות. רחוקים ממשפחתיהם ונשותיהם, מרגישים הפועלים — ביחוד הקשישים שבהם — את עצמם בודדים. הם מבליט את זמנם בקריאה ובשיחות הודיות. רק אחת לשבועיים הם מקבלים חופשה, נוסעים לשלושה ימים לביתם הרחוק, אל חיק משפחתיהם.

עוד נגן הצילו הלוהט באזניה דברי אהבה מתחת לסירה. היא מתמסרת לו, כיון שנדמה לה שהוא הראשון שאוהב אותה באמת ובתמים.

אולם גם מאהב זה מעדיף לשאת את בתו של בעל בית החרושת העשירה, על תרזה העניה. תרזה מפילה את ילדה, חוזרת לתנות הפרחים, אל מאהבה חסרי-הכל ואל מר פיניו, התאמתן המשותק.

סרט ריאליסטי אודות הנערות הקסנות והחולמניות, שכל רצונן מהחיים הוא רק מעט אהבה.

מוצג וראוי

אלה הם הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ ואשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **ברגוריון נגד עבד אלינצר** (תמר, תל-אביב, אדיוסון, ירושלים). סרט הטלביזיה של אד מורו נותן תמונה ברורה מה חושבים בים מנהיגי מצריים והאנשים הפשוטים בה על ישראל. השוואה ללא מלים בין אישור תם של מנהיגי ישראל ומצרים. עם משה שרת, יגאל אלון, משה דיין, עוזר ויצמן, חדי קולק ואורי מרינוב מנחל-עוז.

● **היום הנצחי** (ג'רנינה, תל-אביב). סיפור חייו של אדמירל ג'ון הוסקינס, גיבור הצי האמריקאי, שאינו מסביר מדוע לא

שחקנית פאוליצי ב"שבוע בנות" 7 חלקי

זכתה גם אשתו באות גבורה. אלכסיס סמיט, סטרלינג היידן.

● **שטן הזהב** (אופיר, תל-אביב). סיפור אהבה יפאני תמים, על רקע נופים מרהיבי עין בצבעים שרק ההנאה מהם מחפה על כל השאר.

● **השושנה המקוקעת** (ציון, ירושלים). אנה מניאני אינה מצליחה ללכוד מחוכים הוליבוריים, אולם זוכה בעל-חוש (ברט לאנקאסטר) ובפרס אוסקר.

● **יהיה שמח** (מוגרי, תל-אביב). אדי קונסטנטין בסרט בלשי גדוש יריות, מהלומות ודוגמניות פאריסאיות.

● **התמרונים הגדולים** (אוריון, ירושלים). ג'ראר פליפ מסכן את עצמו, מוכן מנסה לזכות בהתערבות ולכבוש את ליבה של מישל מורגן.

● **מנגינות שבלב** (אסתר, תל-אביב). סרטומר צבעוני על כל היפה והטוב בחייו של הקומפוזיטור היהודי-אמריקאי זיגמונד ברומברג (חווה פרר). ביטויים עסיסיים באידיש וריקוד של סיד צ'אריס המאפיל על שאר הקטעים.

● **היתפן** (עדן, תל-אביב). הצלחת הדינונה לסרט הודי בסגנון מלודרמטי אי-טלקי בתוספת דמיון מזרחי. שבוע 21.

סרטים

כרטיסיה של אהבות

היו לי שבוע בנות (ארמון דוד, תל-אביב, צרפת). הוא מבצע בידור קליל ומוציא לח של הומר מוריס שבלייה. הוא שר ומשחק דמות אהודה של הרוזן קובליון, עשיר בגיל העמידה המנהל כרטיסיה מדויקת של כל אהובותיו וכותב את זכרונותיו כסגנון: "אהבתי את שרלוט בכל ליבי, עד שהכרתי את מישל. הערצתי אותה עד היום בו פגשתי את קלוט, אותה זנחתי בגלל אהבתי הלוהטת למריה, שנפסקה כאשר חזרה מוניקה לליבי."

ברור שאדם המנהל אורח חיים טבעי מעין זה, אינו מתפלא כאשר מופיעה בחדרו יפהפיה צעירה, המציגה את עצמה כפרי אהבתו מלפני 20 שנה. למעשה אין היא אלא נציגת שבוע רקדניות אומללות, שנשארו בעיירה גידחת בחוסר כל והמקוות לסחוט מהרוזן את דמי הנסיעה חזרה ליפאריס. בעקבות הצלחתה, מציגות כל הרקדניות, החל במריה פרוי הצרפתייה וכלה בלוציאנה פאלוצי הספרדייה את עצמן ככנותיו הכמעט-חוקיות של הרוזן, המוצא גם בלבבו וגם בחיולתו מספיק מקום לכולן, אפילו כשהן מופיעות במיטב בגדי הים החרישים של האופנה הפריסאית.

האידיליה נמוגה כאשר חוזר בנו של הרוזן, צייד חרקים, אל הבית. בקרב הירקר בין החרקים לחתיכות, זוכים בסביבוב הראשון החרקים ואילו הרקדניות חוזרות אל המקום שנועד להן, הבמה.

למרות היותו לקוי מבחינה טכנית, קול וצבעים, זהו סרט משעשע — במיוחד לגברים.

שבוע סרטי

לוסי גלנט (חן, תל-אביב, ארצות-הברית) היא נערה מאוכזבת, שחתנה ברח מתחת לחופה כאשר נודעו לו פשעיו של אביה. היא נתקעת בליל גשום בניו-יורק, עיירת בוקרים בטקסאס, בה נמצא שגעון הנפש בשלבו הראשוני.

בכוח יומתה ורצונה להיות עצמאית ובלתי תלויה בגברים, היא פותחת חנות לבגדי נשים המשגשגת ועולה יחד עם היר עיר כולה. לוסי (גיין ויימאן) רואה בחנותה לא עסק מסחרי בלבד, אלא אידיאל חיים המבטא את חרותה, מסרבת להינשא לאיל הנפש הצעיר והנמרץ קסי הול (צירלסון הסטון), למרות שהיא מאהבתו, כאשר הוא דורש ממנה לוותר על חנותה.

רק לאחר שנים, כשכל אחד מהשנים למד להכיר את החיים ולוסי מכירה בגודי בות לבו של קסי קול ובנבנותם של כל האחרים, מתחרת היא על מרכז האופנה הגדול שהקימה לה בטקסאס ומקבלת את אשר מגיע לה, את קסי.

דרמה מטופשת וחסרת הגיון זו, שיש לה משמעות רק בארצות-הברית, ממותקת ב"עזרת גלולות סכרין אמריקאיות ההופכות את כל המשתתפים ליפים, עשירים, מצליחים ומאושרים. אפילו משחקה השיגורתי של כוכבת ויימאן, והמעולה של צירלסון הסטון, אינם מצליחים לחפות על חיוורון העלילה.

אולם לנשים המוצאות עניין בתצוגות אופנה על הבד, יש הרבה מה לראות בו.

אהבה לכריה

אהבה בשתי פרוטות (זמיר, תל-אביב, צרפת). זה כל מה שמבקשת תרזה (דני רובין) זבנית יתומה וצעירה, תמורת בתוליה, אולם היא אינה זוכה באהבה, אפילו תמורת פרוטה אחת.

כל חייה הם בריחה אחת ארוכה מזרועות גברים תאוותניים, החל בעל החנות בה היא עובדת, מר פיניו, המשחוקק לר"אות את תחרי התחניתה ומנסה לאנסה, וכלה בנגן הצילו בכפר, שאהבתו מדומה.

יש אמנם אדם אחד שאוהב אותה לכאורה. זהו אנורה, פועל התעשייה המרוד והאנוכי. אולם אהבתם היא חסרת תכלית, כיון ש"אין בידיהם האמצעים להתחתן. הנערה התממה והמסכנה בורחת מהזאבים הרודפים אחריה אל דודתה העשירה בכפר, לאחר ש"היא סובלת מוסר כליות בגלל שיתוקן של בעל החנות שניסה לאנסה. בכפר נדימה לה שמצאה את אהבתה האמתית בזרוע

זיוף?

למרות החיקויים הרבים של תמונת מונה ליזה, נוהרים מיליוני מבקרים ללונדון בפריו כדי לחזות ביצירתו המקורית של ליאונרדו דה-וינצ'י. אין תחליף לחקור

טמפיו

לא ניתן לחיקוי למרות הניסוי

הוצאת "מסדה" בע"מ

ספרים חדשים

הכמהים לאהבה — מאת ברוך אביבי
בכל 80 הספורים הקצרים שבספר — חוט השני העובר בהם הוא האדם על רחשי לבו ומאוויו, חולשותיו ותהיותיו בדרך החיים.

המגינים הצעירים — מאת מ. אוהל
ספור אמיתי מקיף ומענין המתאר את המגינים הצעירים בשורות "ההגנה" במאורעות תרצ"ו.

דיוקנאות סופרים — מאת משה מבורך
אלבום הדור עם פורטרטים של סופרים. ביוגרפיות ומבחר יצירותיהם.

תיאטרון על סף המאה העשרים
חיי התיאטרון באירופה בתקופת זהרו המשתקפים באספקלריה של 4 השחקניות הגדולות: אלן טרי — שרה ברנרד — לאיונורה דוה — מ. ירמלובה.

מלון דגון אשקלון

מודיע שכל המקומות הוזמנו לראש השנה. הואילו למסור לנו הזמנותיכם לסוכות בהקדם האפשרי.

הזמנות: אשקלון, טלפון 848.

המכון העממי למוסיקה ישראלית

מתקבלים תלמידים מתחילים ומתקדמים ללימוד בכלי נגינה עממיים	חלילית	קונצרטיונה	תוף
חליל רועה	מפוחית פה	אקורדיון	טוודיו לפיתוח הקול
חלילית	חליל רועה	מפוחית פה	אקורדיון
קונצרטיונה	פסנתר	גיטארה	מנדולינה
תוף	תיאוריה	סולפג'י	שירת תימן ומחולותיה
טוודיו לפיתוח הקול	מוסמכים	מורים	בהנהלת

זה עתה נתקבלה במכון מערכת כלי נגינה החדשים ביותר פרטים והרשמה: תל-אביב רחוב הגדוד העברי 31.

זעקת-האזהרה המזועזעת של נערה תל-אביבית, שנכלה לידי העולם התחתון

הכריחו אותי להיות פרוצה!

הייתה לפני שנתיים בערך. הייתי בת ארבע עשרה. אנוחנו שלוש אחיות בבית. אני המבוגרת. לא היה לי טוב בבית. למדתי בבית ספר עממי. לא היו לי חברות. תמיד צחקו ממני. אבא היה עובד כסבל בנמל. אמא הייתה בבית טוהר. היא הייתה היסטורית, לפעמים הייתה מתרגשת, מקימה צעקות ורבה עם השכנות. קראו לה משוגעת. ידעתי שאמא לא כזאת. רק היה לה קשה. אבא היה לפעמים בא מרוגז. לא היה כסף, ואמא הייתה מתרגזת. או פעם הביאו אותה לבית משפט. אמרו כי בעצם צריך לשלוח אותה לבית משוגעים עד שתבריא, אבל אחר כך שלחו אותה למשך ארבעה חודשים לבית-טוהר. עכשיו אמא בבית-חולים.

הייתי בת ארבע עשרה. גמרתי בדיוק את בית-הספר העממי. אבא אמר לי שאני צריכה לעבוד. אמרתי לא איכפת לי — כי ממילא לא היה לי טוב בבית. הייתי צריכה להשיג את האחיות הקטנות שלי לכן חשבתי כי יותר לעבוד.

אני אסע. אמרתי טוב. בבית אמרתי שאני נוסעת לטיול עם חברות לחיפה. אמרו לי טוב. אף אחד לא התעניין מה שאני עושה. אבא היה עובד. אמא הייתה בבית-טוהר.

"את כל כך צעירה!"

כשבאנו לחיפה, לא היו שם חברים של נתן. לא הצטרפתי, כי הייתי עם נתן. בערב הלכנו לטייל בחורשה. היה יפה, נתן ישב איתי. אני לא יודעת איך זה קרה, אבל אני כבר לא התנגדתי. הוא אמר לי שהוא צריך אותי ואם אני לא רוצה, אז הוא ילך עם אחת שכן רוצה. אז אמרתי טוב. אבל פחדתי נורא. אחר כך רציתי לרוץ הביתה. אבל כעצם לא היה לי לאן לרוץ. היינו בחיפה, הלכנו לישון בבית מלון. או נתן היה טוב אלי.

אחר כך נסענו הביתה. תמיד היינו ביחד. הלכנו ביחד לרקוד והלכנו ביחד לקולנוע.

נתן מה עם ההפלה. הוא אמר כן. צריך לעשות משהו.

פעם הוא הביא אותי לאיזה אישה ברחוב יפו-תל-אביב. היא הסתכלה בי ואמרה טוב. התרחצתי ועשיתי אמבטיה. היא הביאה קערה של מים חמים, קערה של מים קרים, עוד קערות ועוד מגבות. שכבתי על ספה מיוחדת והיא טיפלה בי. פחדתי, אבל נתן אמר לי שאין מה לפחד, כי היא יודעת מה שהיא עושה. היא כבר עשתה ככה בחוץ לארץ.

אחר כך נחתי חודש בערך. כל היום הייתי שוכבת ונחה. נתן היה בא ומביא לי עוגה. בערב היינו הולכים לבית-קפה ולקולנוע.

אחרי חודש, אמר לי נתן שאין יותר כסף, צריך לעבוד. אמרתי שזה לא טוב. הוא אמר שרק עוד קצת, עד שלא יהיו לו חובות.

שוב הייתי עובדת עד אחת עשרה בלילה בערך. בבוקר הייתי ישנה הרבה. אחר כך היה נתן לוקח אותי. היינו מבליים כל היום ביחד. עד שבע בערב. הוא ועוד שני בחורי רים אחרים היו מביאים גברים. בערב היה שוב נתן לוקח אותי. הוא תמיד היה טוב אלי.

המשטרה באה

אני לא זוכרת כל מי שהיה שוכב עמי. לפעמים הייתי קובעת עם גברים שנהיה למחרת יחד באיזה בית מלון. לפעמים היו הם משלמים עבור המלון, לפעמים הייתי אני משלמת. את הכסף שקבלתי מהם הייתי נותנת לנתן. הוא לקח ממני.

פעם היה גבר אחד. הוא היה צעיר ויפה. אמר שהוא אוהב אותי. הייתי יוצאת איתו כמה פעמים לבלות והייתי חיה איתו כמה פעמים בבית מלון. הוא אמר שהוא אוהב אותי ושהוא רוצה להתחתן איתי. הוא נתן לי גם כמה פעמים ציקים על חמשים, מאה וחמשים ומאה לירות. את הכסף הייתי אחר כך מכבזת עם נתן.

לא אהבתי אותו בחור. הוא אבל היה בחור טוב ושמתני שהוא אוהב אותי. כל שאר הבחורים, אחרי שגמרתי תמיד לענו לי ולא רצו כבר להסתכל עלי. הם חשבו כי אני זונה ולא טובה. אבל הבחור הזה שאמר לי שאני בחורה טובה, ואני באמת רציתי להיות בחורה טובה, אבל אהבתי את נתן. נתן היה מספסר בכרטיסי קולנוע כי שלא היה איתי. הוא גם שיחק הרבה בקי-לפים. כל מה שהייתי מרויחה, היה מספסר בקלפים.

פעם בא יהודי בעל זקן ופיאות. הוא אמר לי שיש לו שלושה ילדים ושהוא פקיד בעירייה — — — הוא חי איתי. הוא היה יהודי טוב והפעם כשבא, הוא התפשט. נתן היה בחור הסמוך.

פתאום באה המשטרה. בעל הזקן ואני היינו ערומים בתוך המיטה. תפשו אותנו. נורא התביישתי. בבית אצלי לא ידעו כלום. חשבו שאני פקידה. אמרתי לנתן ש אני רוצה להתחתן איתו, שלא אצטרף לו העיד נגדו. הבטחתי לו שאחרי המשפט אתי גרש ואהיה שוב בחורה טובה. נתן אמר לי שרוצה להתחתן איתי, אבל הוא לא יתגרש. לא התחתנתי.

שוחחנו בערכות. רצינו לשכוח מהכל. לא רציתי יותר בחורים. התחלתי לעבוד עליי. הטלפון, יצאתי עם חברים מהעבודה. נתן היה שמר איפה אני והיה מרביץ לי פעם נסעתי עם חברים מהעבודה לזירתהרון נתן תפס אותי ואמר לי שאני צריכה לבוא אליו. לא הלכתי, כי אני רוצה לחיות חיים טובים ולשכוח כל מה שהיה עצוב. כבר אמרתי כמה פעמים לפני זה לנתן שיבוא איתי ונסע למקום אחר. אבל אמרו לי מהי משטרה שאני לא צריכה לעזוב את העיר.

עכשיו אני רוצה לשכוח את נתן. אני כבר לא אוהבת אותו.

הוא שוב דיבר על ההיא שהיא זונה ורוצה לתת לו כסף. הוא הציע שיצא איתה פעמים שלוש לשבוע והשאר איתי. לא רציתי. אמרתי שתמיד ילך איתי.

איתו ערב ירד גשם. אמרתי לנתן שיכיר לי את החבר שלו. קראו לו שמעון הר גינני. הוא הלך לקרוא לו ונתן לי לחכות לבד. מישהו ניגש אלי ואמר לי "הלו". שאלתי מה הוא רוצה. אבל כבר לא היה איכפת לי. בא שמעון. נסענו לשרות קרן קיימת, כי לא רציתי לדבר בבית-קפה. שמי עון שאל מה אני רוצה. סיפרתי לו הכל. הוא אמר לי: "למה לא תתחתני?" אמרתי: "לא רוצה."

נתן אמר: תעבוד כמה ימים, תרויח כסף להפלה ודי. אמרתי שככה זה. שמעון תפס אותי בסנטר והסתכל עלי ואמר: "את עוד כל כך צעירה. לא תתחרטי על זה?"

הסתכלתי על נתן. הוא קרץ לי ככה בעין. אמרתי לא. היה לי נורא עצוב ונתן

נערה זו, אשר שמה שמור במעי רכת, הופיעה לפני ימים אחדים בבית-משפט השלום בתל-אביב, כעדה נגד נאשם ששירדל אותה לפרוצנות. תחילה ענתה באדישות, תשובות מקומטעות ומתחמקות. לי פתע פנתה לשופט וסיפרה את הכל, מבלי להסתיר פרט, "אני רוצה שכל אב ואם יקראו איך אני הגעתי למצב הזה ויזהרו. בשביל זה אני מספרת הכל." זהו סיפור המלא, כפי שסיפרה אותו לשופט.

רק קרץ. אחר כך הלכנו לחדר בצריף בשכונת מחלול. כבר שוב התבהר. היה מזוג אייר יפה.

"עבודה" בצריף

שמעון ונתן נשארו בחוץ ואני הייתי בפנים. נתן אמר לי שיבואו אלי. אמרתי לנתן שמעון הוא יקח כסף, כי לי זה לא נעים. אז בא אחד: הוא רצה לדבר איתי. לא רציתי לדבר. רק שמעון אמר שתסתכל עליה כמה היא יפה. הוא היה צעיר, ככה בן עשרים אני חושבת.

באותו ערב באו עוד כשמונה גברים. הניו שרצו גם לנשק אותי. לא יכולתי לנשק. תמיד הייתי צריכה להזכר איך שנשקתי לי ראשונה לנתן. לא היה חשוב לי מה עושים עם הגוף שלי. לא הרגשתי כלום. כי אחרי שאגמור, אז נתן מחכה לי ואז הכל יהיה טוב. נתן היה בחוץ. כשהייתי לבדי היה נכנס. זה נמשך בערך עד עשר בלילה. אחר כך בא עוד פעם שמעון. הוא אמר שזה לא טוב בשבילי להיות זונה, שחבל. אני רק הסתכלתי. היה לי עצוב.

את הגברים הביאו שמעון ודויד, שנקרא הגינני הקטן. אני לא קבלתי כל כסף אבל ראיתי ששמעון נתן בנוכחותי לנתן בערך 60 לירות. באתי לשכונת מחלול במשך שבועיים. בכל לילה שכבתי והיו לי יחסים עם חמשה גברים, שהביאו שמעון ודויד. את הכסף היה שמעון נותן לנתן, כל ערב בערך 60 לירות. לא שלמתי בעד החדר, גם לא שאלתי כמה לוקח שמעון מכל גבר.

ככה זה היה נמשך כל הזמן ונתן היה לוקח את הכסף. אחרי כמה שבועות, כבר לא המשכתי בשכונת מחלול; יותר מדי בחורים הסתובבו בשכונה. בצריף אחר, הדיחה בחורה אחרת שגם כן עבדה בנות ולכן היו כל כך הרבה בחורים. אמרתי

אחרי שהלכנו יחד שנה, הרגשתי כי נכנסתי להריון. אמרתי לנתן שאני הרתי. לא היה לי כסף להפלה, אבל לא רציתי ליד. הוא עוד כל כך צעיר. ביקשתי כסף מנתן. הוא אמר לי שאין לו והציע לי כי תתחתן. אחר כך הוא הלך. באותו ערב בכיתי נורא. אני לא יודעת למה. כבר לא חלמתי על שחקן קולנוע. היה לי עצוב נורא.

או נתן כבר לא היה בצבא. למחרת שוב בא אלי. כבר לא בכיתי, אבל היה לי עוד עצוב. נתן אמר לי יהיה לנו ילד. אמרתי לא יהיה. כי לא היה לנתן כלום — אפילו לא עבודה קבועה.

אני הייתי עובדת עליי. טלפון. ידעתי שלילד לא יהיה טוב. נתן הלך איתי לבית קפה. הוא הראה לי שם על בחורה צעירה אחת שישבה ככה. היא הייתה לבושה טוב. הוא אמר לי שהיא זונה. אולם אף אחד לא יודע שהיא זונה. היא מרויחה טוב ולבושה טוב. ואף אחד לא יודע. אמרתי לנתן שיתן לי כסף, נעשה הפלה. נתן אמר לי שאין לי. הלכתי ככה עם נתן. רק לפעמים אמר לי הנהג הזקן מהשרות שעבדתי בו כי לא טוב אני עושה. אני לא שמעתי לו. כולן אמרו לי יש לך בחור יפה ואני אהבתי אותו.

הייתי כבר בחודש הרביעי של ההריון. אמרתי לנתן מה יהיה? נתן צחק ונתן לי נשיקה. אחר כך אמר לי כי יש לו בחורה. היא עובדת בחור זונה ונותנת לו כסף. בכיתי. לא רציתי שתהיה לו בחורה אחרת. נתן היה שלי. רציתי שרק יהיה שלי. הוא אמר לי שאין לו כסף. אמרתי שגם אני יכולה לעשות ככה.

זה היה ארבעה חודשים לפני פורים. נתן אמר לי שאני צריכה לעשות משהו. אמרתי טוב. ישבנו בבית קפה, שתינו שם עם עוד מישהו. היו שם חברים של נתן. נתן אמר לי שנתחתן. פחדתי ממנו. לא רציתי. אז

אמרתי לאבא כי אני רוצה להיות פקידה. אבא אמר טוב. הלכנו ביחד לשרות מוניות. בשכונה אמרו לנו כי שם צריכים בחורה. הם אמרו לי כי יקבלו אותי לנישון — אם אצליה, אוכל להשאר שם. כל היום הייתי יושבת עליי. הטלפון: מישהו היה מזמין טקסי — הייתי רושמת, והיו שולחים חים טקסי. הנהגים היו מספרים לי כל מיני סיפורים. הם צחקו ואני אמרתי שגם אני גדולה. צחקתי גם כן.

נתן מופיע

פעם ישבתי בערב לבדי במשרד. לא צילצל איש. היה חם ומשמעם. או הרי פיע נתן. נתן היה בחור יפה. הכרתי אותו, כי לפעמים היה נוסע איתו. לא היה אף אחד במשרד. היה לי עצוב, אני לא יודעת למה. פשוט לא היה לי כלום בחיים. היו שם תמונות של בחורים שחקני קולנוע. לפעמים גם כן הלכתי לקולנוע. חלמתי שגם לי יהיה בחור כזה. נתן היה יפה כמו שחקן קולנוע. היו לו עינים שחורות. בגדים יפים והוא ידע לדבר עם בחורות. כשהיה מדבר איתי, היה דופק לי הלב. הוא היה בחור יפה. אמרתי שאל אותי אם אני רוצה לצאת איתו. אמרתי מה פתאום? אבל רק אמרתי ככה. רציתי לצאת איתו נורא.

הוא רק צחק, וישב אצלי ככה. הוא שרק שיר שאני לא יודעת מה שמו. הוא שרק יפה. תמיד כשצולצל טלפון, התרגזתי כי נתן שרק יפה והטלפון הפריע.

אחר כך יצאנו יחד. לא היה מאוחר. נתן סיפר לי על אמא שלו. הוא היה חיל ולא אהב לו מקצוע מיוחד. הוא היה בחיל רגלים אבל לא אהב את הצבא. אחר כך כבר הייתי בא כל יום. היינו יוצאים לירקון לשוט. נתן היה שר ואני הייתי חולמת על שחקן קולנוע. הוא סיפר לי כי היו לו בחור רות. זה לא היה טוב. תמיד הרגינו אותי. פעם ישבנו ככה. על גזע עץ. הוא אמר לי, בואי ונשחק במי שיעיץ הכי הרבה לי עינים. הסתכלתי לעינים שלו והוא לשלי. פתאום נשק לי בפה. היה לי קר, היה לי חם. לא ידעתי מה איתי. אחר כך כבר נשקתי גם כן. זה היה כמו בקולנוע. נתן אמר עכשיו אנוחנו כמו נשואים. צחקתי. ידעתי כי זה לא ככה.

בעבודה כבר לא היה משעמם לי. אני אהבתי את נתן. תמיד כשהייתי לבד הייתי חושבת עליו. כשהוא לא בא בכיתי. פחדתי כי הוא הולך עם אחרות. אבל הוא לא הלך. הוא אמר לי שהוא רק הולך איתי. חברות מהשכונה אמרו שיש לי בחור יפה. אני לא אמרתי כלום. שיקנאו להן. בבית-ספר תמיד צחקו לי כשלא ידעתי משהו, אבל עכשיו כבר לא צחקו.

רק נבג אחד משרות הסקסי שלנו אמר לי שאני אוהב, נתן בחור לא טוב. אמרתי למה. הוא אמר שאני אוהב, הוא משחק בקלפים. הוא תמיד הסתכל בי ככה משונה. חשבתי לי רק מה רוצה ממני הזקן?

פעם אמר לי נתן כי הוא והמון חברים שלו נוסעים לשבת לכרמל. הוא אמר שגם

שערוריות

החשבון הגדול

כאשר הגיע השבוע לסיומו המבצע הספורטאי הגדול ביותר בתולדות המדינה, עמדה הצלחתו האירגונית בסתירה גמורה להצלחתו הספורטאית. כי ארגון המבצע, שהיה פקד בידי גוף המורכב מאגודות מסלגניות אינטרסנטיות, שאין עליו כל פיקוח ממלכתי או ציבורי, הפך לשרשרת שערוריות שרדפו זו את זו בקצב מסחרר.

קשה להטיח האשמות נגד עסקני התאחדות הכדורגל, שהראו בעבר אולת יד מוחלטת וחוסר כשרון באירגון מבצעים קטנים יותר. האשם האמיתי היתה הממשלה, שלא נטלה מפעל לאומי זה תחת חסותה והפקירה אותו בידי אנשים שראו בו עסק מכניס בלבד.

השערוריה הראשונה יצאה לאור העולם כאשר פורסמו שמותיהם של אנשי המשלחת היוצאים למוסקבה. התברר כי מרבית האנשים שעליהם הוטל ביצוע וארגון המפעל בארץ, הכלילו את עצמם בין הנוסעים למוסקבה, הוזיחו כמעט לגמרי את תפקידם בארץ.

אפשר היה עוד להסכים שנסיעתו של ד"ר יוסף למ, נשיא ההתאחדות, היתה מוצדקת. אולם איש לא יכול היה להבין מדוע היו חייבים בעלי תפקידים מרכזיים כצבי ברים, גובר ההתאחדות לנהל את החשבונות דוקא ממוסקבה.

ההסבר האמיתי לכך התברר רק כאשר חזרה משלחת הכדורגל לארץ לאחר שבוע בילוי בפאריס. הם הביאו עמם חשבונות הוצאות שהסתכמו בכמה רבבות לירות יורד מהתקציב שאושר תחילה למטרת הנסיעה. ברור שולוא נמצאו עם המשלחת הוגבר והאנשים הרשאים להחליט על הוצאת כספים, לא היתה מסוגלת למלא את תפקיד הבוכוח בעילות.

דוגמא מאלפת לבוכוח כספים זה שימשו דמי הכיס, אותם הקציבו לעצמם אישי ההתאחדות שליוו את השחקנים בעוד שהשחקנים קיבלו דמי כיס צנועים, ויתרו על ארוחות במלון כדי שיוכלו לקנות מתנות מפאריס. הקציבו העסקנים לעצמם עשרה דולר ליום לאיש דמי כיס, מלבד הוצאות האוכל, הנסיעה והלינה.

הגובר ברים לא הסתפק בזה, נשאר על חשבון ההתאחדות בפאריס גם אחרי שהמשלחת כולה חזרה לארץ. כנראה כדי לנהל משם את פנקסי ההתאחדות ללא כל הפרעה.

האשמים לדין. אולם גם אנשי ההתאחדות שנותרו בארץ לא ביישו את חבריהם הנוסעים. מבצעים אף האפילו על מביצועי הראשונים. הגדולה בשערוריות היתה שערורית הספרות הכרטיסים. התאחדות הכדורגל הדפיסה בעצמה כמה אלפי כרטיסים שעליהם לא צוין כל מחיר, מסרה אותם למכירה למרכזי מכבי והפועל אשר גבו עבור הכרטיסים, במסוה של תרומה, סכומים כפולים ומשולשים. המשטרה, שידעה על ספרות רשמית זאת, לא הפריעה כלל לקיומה.

אם חשב משהו כי פרשות סחיטת כספי הצבור וביובזום סיימו את סידרת השערוריות שלכולן אחראית באופן הישיר ביותר התאחדות הכדורגל על כל עסקניה, הרי בא יום המשחק והוכיח את ההיפך הגמור.

התברר כי למרות שהמשטרה החרימה כבר שבועיים לפני המשחק כמה אלפי כרטיסים, שהתאחדות הכדורגל ניסתה להפיצם מעל למכסה המותרת. הצליחה ההתאחדות להפיץ עוד כמה אלפי כרטיסים נוספים.

בעלי כרטיסים אלו, שהיו בעיקר במקור מות העמידה, מצאו את עצמם בבואם לארץ צטדיין, שעתיים לפני סגירת השערים, כי שהם מוקפים שוטרים המונעים מהם בכוח, בעזרת מכות, אלות ודגירות סוסים, את הכניסה למגרש. חלק מהאנשים ניסו והצליחו לפרוץ את שרשרת השוטרים ולהיכנס; ה שארו חזרו כלעומת שבאו.

אולם איש לא נעצר מבין האחראים להפצה מופרזת זו של כרטיסים. התאחדות הכדורגל פירסמה גילוי דעת בו טענה כאילו חלק מהכרטיסים זויפו, למרות שלא נמצאו שום הוכחה לכך. על ידי כך פטרה את עצמה מהתחלת הכספים לאלה שנשארו עם הכרטיסים בידם.

ינתת השלום

בחיפה, סיפר יוסף האן לבית המשפט כיצד הוציא ממנו אליהו עמאר 350 ל"י. הוא ניבא שאשתי תמות והזמין אותי לחזור בשביל לדבר על כך. כשבאתי לחדר נכנסה לפתע יונה ובפיה קלף ושם היה רשום שרק אם אשלם 350 לירות לעמאר לא תמות אשתי."

חשבון בלי בעליבית

בקורנינג, ארצות הברית, לאחר שמיפקד המשטרה סירב לבטל את הרויח שרשמו שוטריו לחרון חודסון על עבירת תנועה, הגיש חודסון צו פינוי למטה המשטרה בעיר, בו דרש מהם לפנות תוך 48 שעות את משרדיהם השכורים בבניין השייך לו.

פני הדואר לפני כלב

בירושלים, התנצלה הנהלת הדואר על אימסירת מכתב רשום, הטילה את האשמה על כלב שוטה, שנשך את הדורר בגרע שהתכוון למסור את המכתב לתעודתו.

שורת המתנדבים

בניגריה המזרחית, לאחר שסולק אחד המנהיגים הפוליטיים הקרובים לראש הממשלה, כצעד ראשון במערכה נגד השחיתות הציבורית, גילה המסולק ברבים כי ראש הממשלה העביר את רוב כספי האוצר לבנק פרטי, השייך לו ולמשפחתו.

הוכחה משפטית

בתל-אביב, כאשר נשאל יעקב וגסלר (60) מה יש לו לומר להגנתו, לאחר שנעצר באשמת אירושיות עבודת-זהות, השיב: "החוק נעשה כדי לתפוס פידאין. אני נורידתי בפולין. אני לא נראה כמו פידאין."

בעד נסיון

ברדולת, ארצות הברית, פירסם חושב מודעה בעתון, בה ביקש כי "האיש שגנב את הצעצוע של בני ישמור עליו היטב, פן יגנוב אותו פושע חסר-מצפון."

שיר המעלות

ברציונה, ספרד, קישטו יצרני מכונת כביסה את חוצרתם בסיסמה: "המכונה המשאירה יותר פנאי לאהבה."

השגחה עליונה

בחיפה, הועמדו לדין שני נאשמים שהצליחו להוציא 14400 ל"י מיעקוב בן שושן, על חשבון מטמון של 75 קילוגרם זהב מימי שלמה המלך, שהבטיחו לגלותו הודות לקשריהם עם האשמדאי והמלאך גבי ריאל, עוררו את חשד קורבנם רק לאחר ששמע כי השניים נעצרו לחקירה על-ידי המשטרה והחליט שאילו באמת השניחו עליו הם אשמדאי והמלאך גבריאל, לא היתה יכיר לה המשטרה לעצור אותם.

כוחה של פירסומת

בפנר, ארצות הברית, כאשר נשאלה גלוריה טייסון מדוע לא נשמעה לתמר רור להולכי-רגל שציוה "אל תלך!" הסבירה שחשבה שזה שלט תעמולה של חברת אוטו-בוסים.

פתקה למורה

בתל-אביב, הופיע ילד בן שבע בכיתה של אנשי מילואים שלמדו עברית בשיעורי ערב, הגיש למדריך מכתב מאמו, בו נתבקש המורה לסלוח לאביו הילד על העדרו מהשיעור, בגלל איחור בעבודה.

שני מתחרים

בלוד, סירב רפאל נאצר לעלות למטוס, לאחר שנודע לו כי באותו מטוס עומד להמריא נוסע בשם אלברט היטלר.

סיום

תחרות הזיהוי של

ד ד ד ד
DIVA

נערת "דיוה" אשר הופיעה וזוהתה בהצלחה בחוף היס של בת-ים, מלון "אכדיה" ומלון "השרון". מודה לציבור הרחב אשר גילה התענינות כה רבה ושיתף עצמו בהתלהבות בבצוע התחרות.

הנהלת בית-החרושת "דיוה" שמחה להגיש לשלוש הזוכות (ראה תמונה) את הפרס המובטח של בגד ים אלגנטי ו-3 חזיות.

ולסיום יאמר: לכל נערה וגברת בגדיים של "דיוה" כלי השלמות והתפארת

חלוץ נבחרת ישראל מספר בכתבה מיוחדת ל"העולם הזה":

כיצד פיספסתי את ההזדמנות ההיסטורית

מאת "שיע" גלזר

יוסלה. הוא תמיד הולך עם שרחלים ארוכים יותר מהידיים שלו. פעם הוא הלך בפאריס עם שרחלים כאלה והשעון נכנס לו לתוך השרחול. יוסלה פשוט השתגע, הוא היה ב' טוח שהשעון נאבד לו ובמשך רבע שעה חיפש אותו בכל פאריס, עד שמישהו הציע לו לחפש את זה בשרחול.

ואם זה לא מספיקי או בפעם אחרת יר סלה זה, שאומר שאני לא יודע רוסי, די בר במוסקבה בטלפון עם איווה תחילה. וכל רגע, כשהוא היה צריך להגיד לה משהו, הוא היה עוזב את הטלפון ורץ לשאול את אבני מהתאחדות איך אומרים את המלה ברוסית.

ועכשיו שגמרתי את החשבון, אני יכול להמשיך בשקט. ביום של המשחק, נחננו כל היום. ההרגשה שלנו לא היתה רגילה. רצינו לצאת עם הרוסים פחות ממה שיצאנו ברוסיה. אבל אף אחד לא חשב על תוצאה כזו. בדרך כלל אוכלים לפני המשחק ארוחה קלה. אוכלים עוף ותפוחי אדמה. הפעם לא

יורדים לשחק בתור בק. זה בעצם התפ קיד שלי לפני שהתחלתי לשחק חלוץ. עמי דתי על טאטושיני. השתדלתי לבלום אותו, כיון שהוא הכי מסוכן על המגרש. ברוסיה הוא עשה את כל חמשת הגולים מצד ימין. הוא קצת יותר מהיר ממני. השתדלתי ל' שמור שטח ולא לתת לו לפתח משחק. כ' שהיה מגיע הכדור אליו, הייתי מתרחק ל' פניו כדי שלא יעבור אותי.

מה אני אשם? הרוסים פיספסו אולי עשר פעמים ואף אחד לא אמר להם שהם היו רעים. אבל אצלנו זה ככה, כשהודים רואים שיש לך הזדמנות ואתה לא מנצל אותה, הם כבר אומרים שהיית הכי גרוע. עם גול אחד היית יכול לקנות את כולם. שיגידו עלי מה שיגידו, אני לא יודע שהייתי רע.

דרי לו איווה עבודה? או היא אמרה: "תפ נה למייר, זה כבר התפקיד שלי". זה לא נכון שביקשתי עבודה בשבילי. מה, אין לי עבודה? אני חבר אגד. מה אני צריך עבודה מהם?

למה ששמתי לב עוד בשעת המשחק, זה שהקהל שלנו הוא לא פיר. הקהל ברוסיה היה הרבה יותר בסדר. כשהם ראו איווה מבצע יפה של חודרוב או כשפעם אחת התי קפנו יפה, הם מחאו לנו כפיים. כאן הרור סים תקעו גול ואף אחד לא אמר בראו ולא מחא כפיים. אני חושב שיותר טוב לי שלוח את הקהל שלנו לחוף לארץ, שילמדו שם קצת איך להתנהג במשחק כדורגל.

גם העתונים הם לא כל כך בסדר. יש בארץ כמה שחקנים שרק העתונים עשו אותם. ואילו שחקנים כמו אשר בלוט ונח רזניקי, שהם משחקים מצויין, אותם הורידו העתונים מהפרק.

מה שקרה אחר כך, אתם יכולים לראות ביומן.

המשחק נגמר. לקחו אותנו הביתה ועוד לפני שהספקנו לנח, היינו צריכים להיות באכזיה למסיבת הפרידה עם הרוסים. אי אפשר היה להכיר אותם. הם קיבלו פתאום מצב רוח כזה, כאילו ניצחו אותנו עוד פעם 5:0 - אחרי הגאומים ואחרי האוכל, הם פשוט התחילו להשתולל. כל מה שהיה להם בלב הם הוציאו בבת אחת.

בהתחלה, רק רקדו הורה עם החברה שלנו. אחר כך הבק שלהם התחיל לרקוד רקודי קווצ'וק. היה שמח. הם גירשו את התזמורת ולקחו את הכלים שלה והראו ש' הם יודעים לנגן מוסיקה לריקודים כמעט יותר טוב ממה שהם משחקים כדורגל. נא' טו ניגן על הפסנתר, מוזר תפס את ה' אקורדיון, הוא ניגן באמת מצויין. אבל איב' נוב, שלקח את הצילו כמעט חתך אותו עם הקשת.

מה יש להגיד הם בחורים באמת נחמדים, הרוסים האלה. קיבלנו מהם מתנות. כל אחד קיבל עיפרון ועט נובע מתוצרת רו' סית ואת התמונות של כל השחקנים הרור סים.

המסיבה הזאת נגמרה בשלוש בלילה. לא היה בכלל איכפת להם שהם צריכים לנסוע בתשע בבוקר. אולי אמילו רצו לחישאר כאן.

★ ★ ★

יש תלונות?

יש לכם רדיון בטח שמעתם מה שאמר עלי אלוף-משנה סוחר אחרי ה' משחק. הוא אמר שהוא אינו מצטער שלא הכנסת את הגול, מפני שאו הייתי נשאר כנבחרת עוד חמש שנים.

אינני חושב שאחרי עשר שנים שאני מש' חק בנבחרת, בהן הבקעתי לא פחות מר' 59 שערים ואין פשוט מקום על הנייר לספר על כל מה שעשיתי אחרי כל זה אינני חר' שב שמגיע לי יחס כזה. אם אני לא מוצא חן בעיניו, שלא ירכיב אותי בנבחרת, אבל שלא ישמין!

מי שיש לו עוד טענות אלי, יכול לפנות אלי באופן אישי. אני נמצא על הקו. קו חיפה-תל-אביב מחיר.

כדורגלן גלזר מגיש פרחים לאורחים "יאשין רימה אותי"

זאת הייתה עבודה די קשה, בעשרים הר' געים שחודרוב לא היה על המגרש. שמרתי גב על איסיבי. בעצם הייתי מסכים לנמור את המשחק בתור בק, מפני שאיך שלא יהיה תמיד מציינים את ההנחה לטובה.

בתור בק הרגשתי הרבה יותר טוב מש' בתפקיד חלוץ. מפני שבק רואה תמיד את הכדור לפניו ולא מאחורנית וזה יותר קל לשחק.

★ ★ ★

מסיבה ב"אכרדיה"

אשר ציפצף השופט למחצית, לא האמנו שהזמן עבר כל כך מהר ועוד לא הכניסו לנו אף אחד. ידענו שלמלכורן אין לנו כבר סיכויים לנסוע, כי הרוסים עולים עלינו בכל. אבל ראינו שאין לנו מה להפסיד. נתנו לנו תה והחלטנו שנמשיך ל' שחק כך הלאה.

נכנסה אלינו הנבחרת גולדה מאירסון ועוד כל מיני שרים ולחצו לנו את הידיים. אמ' רתי לגולדה: "ליוסלה אין עבודה, אולי הס'

היה לחברה כל כך הרבה תיאבון. אפילו אם היו נותנים עוד, אף אחד לא היה או' כל. רק החברה שלא משחקים אכלו כמו תמיד.

יצאנו מרעננה לאכזיה בארבע ורבע אה' רי הצהרים. באכזיה לקחנו את הרוסים ר' נסענו ביחד לקחת את השופט ממלון רמת אביב. משם נסענו דרך רמת-גן לאיצטדיון. כל הזמן ליוו אותנו שני טרפיקים, חבל שאני לא זוכר מה שמם. הייתי כותב את זה והם לא היו עושים לי יותר דפורטים.

בשער של האיצטדיון היו המון אנשים שלא נתנו להם להיכנס והשוטרים הלכו אהם מכות. אנחנו נכנסנו דרך שער הברזל של כל הדיפלומטים. ההרגשה שלי באופן אישי הייתה כרגיל, אני לא מתרגש לפני משחק. לפני שעלינו על המגרש שינינו את סימן המזל של הנבחרת. לכל נבחרת יש סימן מזל משלה. יש קבוצות שאנשיה מת' חבקים ומתנשקים לפני המשחק כמו שח' קני כדורסל, ויש קבוצות שיש להן קמיע בצורת עז או סוס. אצלנו כולם שמים את

כזה נעשו לי פתאום חכמים אחרי המשחק. לכל אחד יש כבר מה להגיד ומה להציע. אפילו יאשין, השוער של הרור סים, ניגש אלי אחרי מסיבת הפרידה, כ' שכבר נגמר כל המשחק ואמר לי: "היית צריך לעצור את הכדור ולבעוט אותו לפינה. או לא הייתי עוצר אותו".

הוא היה צריך לצאת מהשער ולהגיד לי את זה קודם. עכשיו, אחרי שכולם גמרו להגיד מה שהיה להם להגיד, תנו לי להס' ביר לכם בקיצור מה באמת קרה.

לכדור כזה הייתי כבר הרבה זמן. קי' בלתי אמת מיוסלה מירומוביץ' כשהספורט שלהם היה עם הפנים אלי. הכדור עבר או' תו, היה בגובה וירד לאט אלי. יאשין עשה את עצמו יוצא מהשער והייתי בטוח שהוא נופל לי על הרגלים, או נתתי זנב לשער. הייתי בטוח שזה לא רק יכנס לפני, אלא שהכדור ירפר ברשת עוד יומיים. אבל יאשין רימה אותי. הוא חזר לשער, הרים את הידים והכדור פגע לו בפרצוף ויצא החוצה.

מה אני אשם? הרוסים פיספסו אולי עשר פעמים ואף אחד לא אמר להם שהם היו רעים. אבל אצלנו זה ככה, כשהודים רואים שיש לך הזדמנות ואתה לא מנצל אותה, הם כבר אומרים שהיית הכי גרוע. עם גול אחד היית יכול לקנות את כולם. שיגידו עלי מה שיגידו, אני לא יודע שהייתי רע.

★ ★ ★

נצחון מוקדם

מיום שחזרנו מרוסיה ונכנסנו שוב פעם למחנה האימונים, זה היה כבר אחרת לגמרי. קודם היינו קמים בעשר וחיים כמו מלכים. עכשיו עשו לנו השכמה בשש ורבע בבוקר. נתנו לנו לשתות כוס קפה אחת ולקחו אותנו לאיצטדיון רמת-גן לעשות אי' מונים. היינו מתאמנים משבע ורבע עד תשע ורבע. ואיווה אימונים! לפני הנסיעה למוסקבה היינו עושים בעיקר אימונים של כושר, ופה שיחקנו שתיים שלימות עם הכדור על שער אחד. ההגנה היתה עומדת על השער והתלוצצים היו כל הזמן מתקי' פים בלי הפסק. הוצאנו את כל הכוחות. ביום הראשון ערכנו משחק נגד הפועל פתח-תקה וניצחנו אותם כמו כלום 6:3, לכמה חברה זה הכניס קצת בטחון. אם ניצחנו את הפועל פתח-תקה בהפרש כזה, יש לנו גם סיכויים לנצח את הרוסים. ארוחת בוקר היינו מתחילים לאכול רק אחרי שחזרנו מהאימון, בעשר וחצי. אחר כך נחננו עד חמש. כמה פעמים גיבונס היה לוקח רק את התלוצצים ומאמן אותם לבד. הבננו שהפעם כבר נשחק אחרת. האימונים האלה הוסיפו לנו הרבה יותר מהאימונים של כושר גופני. קיבלנו יותר בטחון לכדור. ביום של המשחק קיבלנו את השוער החר' אורסי היחיד על הלוח. ישבנו כמו תלמי' דים בכמה א' וגיבונס היה כמו מורה המ' למד על הלוח תרגילים של כדורגל.

עכשיו אחרי שהכל נגמר, אני רוצה ל' הגיד את האמת. כל ההישג שלנו מגיע ל' גיבונס ולעוורו שלו שפיגל. אתם יכולים להגיד מה שאחר רוצים, אבל באופן מקצועי הוא היה בסדר גמור.

★ ★ ★

חשכון אישי

פני שאני אמשין, יש לי להגיד משהו על יוסלה מירומוביץ'. קראתי בשבוע שעבר שהוא כתב עלי בדיחה אין שקניתי את אגס הנברורים של צ'יקובסקי. זה סתם בלוף. מה שנכון הוא שאני הייתי היחיד מבין החברה שקנה תקליטים של מר' סיקה קלסית. אף אחד מהם לא מבין בזה שום דבר, או גם לא התחילו לספר בדיחות. אם כבר, אז אני יש לספר משהו על

ישראלי בתעלת סואץ

אריה דנציג (50) קצין מחוז נתניה, היה בתעלת סואץ, עור בימים שהערו לם לא הכיר עדיין את שמו של גמאל עבד אל-נאצר, לפני 21 שנה. הוא היה או צעיר ורוה מכפי שהוא כיום. תפי קידו הרשמי אז: קצין ביקורת הגבולות של ממשלת פלשתינה (א"י) בקנטרה, חזנת הרכבת מצפון לתעלת סואץ.

ממשלת המנדט בנתה בקנטרה כמה צריפונים והושיבה בהם את פקדיה, במרחק 60 מטר מלבד ממי התעלה גרו אנגלי, ערבי ושני יהודים עם משפחתי תיהם. תפקידו של אריה היה להתחיל את הדרכונים של נוסעי הרכבת הנכנסים לארץ-ישראל ושל היוצאים ממנה. תפקיד בלתי רשמי נוסף: להבריח יהודים חסרי ניירות אל תוך הארץ.

בני משפחתו שגרו עמו על גדות התעלה קרוב לשנתיים היו אשתו מלכה, הנראית בתמונה על סיפון אניה בפתח התעלה, בחברת אריה כהן איש מושב אביחיל, שהיה באותה תקופה באיחוס הסוכנות בקנטרה.

הילד הימני באותה תמונה וכן בת-

מונה למטה הוא עמינדב דנציג, שהיה אז בן שלוש שנים והתופס כיום תפקיד חשוב במשרד החוץ. ברקע התמונה הי אמצעית, אפשר להבחין בבירור בבנין המכס בפורט סעיד. הילד השני בתמונה התחזקה הוא שלמה ארנב, בנו של הפקיד היהודי השני שגר בקנטרה.

מפעם לפעם, כאשר היתה המשפחה מקבלת חופשה קצרה, הם היו מצטרפים לקבוצות מטיילים שבאו ברכבות מארץ-ישראל, מבקרים עמם את עתיקות מצרים ובעיקר את אוורי הפירמידות.

החיים באותה תקופה היו הרבה יותר קלים. לרשות כל אחד מאנשי ביקורת הגבולות עמדו כמה משרתים סודנים, ובכללם הם היו למעשה השליטים האמיתיים של המקום.

המשפחה כולה היתה טובלת כמעט מדי יום במימי התעלה — תענוג שישראלים רבים היו מסכימים לזכות בו גם כיום.

אריה דנציג זוכר היטב את התעלה: "החבה הוא כשישים מטר ושתי אניות לא יכולות לעבור בה בבת אחת. כשי נפגשות שתי אניות, קושרים אחת מהן אל מוטות הברזל התקועים בדפנות ה' בטון של התעלה, עד שהשניה תעבור."

עלידי חובב אוטוגראפים... לאחר שראש המשטרה הכלכלית שמאי זוהר נשאר כמעט הקצין היחיד במטה הכללי של משטרת ישראל ששמו לא נקשר בשום משגים אסתיטיים, אומרים עליו ידידיו כי "שמו זוהר בטירתו ברישמת קציני המטה". . . . בשעה שטיפלה בחוליה בבית החולים חדשה בתל-אביב, חשה האחות **עלמה רמת**, סגנית צבית 56, בכאבים נוקבים נבדקה על-ידי אחר מרופאי המחלקה, העוברה מיד ממחלקת האחות למחלקת החוליות, כשגנא צא כי היא סובלת מדלקת המעי העיוור, ניתחה עלמה מיד, מחלימה עתה ממחלתה.

משפחתו של הציליסט פול טורפלייח היושבת בקיבוץ מעברות, לבקרו ללא הרף דעה מוקדמת. גיטלים לא התבלבל, הציליה להכין תוך חצי שעה ארוחת-צהריים מאולתרת, מורכבת מפלאפל, נקניקיות וא' בטוח... סיפר השבוע שמריחה גוטמן, איש קיבוץ נען וחוקר מצדה מפורסם: כדי למנוע את חרירת השמות על פני ה' עתיקות, מזכרת בלתי-ניעויה שהמטיילים ה' רגלו להשאירה אחריהם על ראש ההר, הות' קן במקום ספריאורחים. כאשר היו בספר 110 חתימות בדיוק, בתוכן כמה וכמה מסרי עטם של אישים ידועים, הוא נסחב

רדיו

גלים קצרים

אן הכפר אל העיר

שמאל רוזן ויצחק שמעוני מתכננים תוכנית בידור חדשה ומיוחדת במינה. השניים מתכננים לצאת אל כפרי ישראל כשבידיהם מכונת הקלטה, אך לא כדי להשמיע למאזינים המדינה המאושרת אחרי אלפיים שנה, אלא על מנת להקליט את הופעותיהם של אמנים חובבים מקומיים, זמרים, מנגנים או שחקנים. המשרד הראשון בתוכנית, ששמה טרם נקבע, יוקלט כנראה במשמר העמק ויועבר לתשומת אוזנו של המאזין בעוד חודש ימים.

מה נשמע

תוכניות אלה, מתוך משדרי השבוע הבא, ראיות לתשומת-לב מיוחדת:

● **לנוער** (יום ד': 4.02; קול-ישראל) — הצגות האופרה של הגימנסיה הרצלית, בהדרכת המורה למוסיקה הדסה שרמן, כבר הפכו לשם-דבר. בתוכנית ישודרו קטעים מהצגת חלילי הקסט של מוצרט, כשהסולן ליסטים המקהלה והתזמורת כולם מתלמידי בית-הספר.

● **בעין פקוחה** (יום ד': 8.35; קול-ישראל) — במסגרת תוכנית שתוקדש לסיקרה מתוסכת של תולדות תעלת סואץ, העומדת כיום במרכז החדשות, יוכל המאזין לשמוע גם קטע מוקלט מנאומו של גמאל עבד אל-נאצר בעניין זה.

● **בין הרגלים** (יום ה': 8; גלי-צהל וקול-ישראל) — תוך שיחוף-פעולה בין שתי תחנות השידור, תוגש החל מהשבוע סידרת תוכניות על חילות צה"ל. התוכנית הראשונה תדון בחיל-השריון. עורכה, דוד אשכול, יראיין בין השאר את מפקדו החדש של החייל, אלוף חיים לסקוב.

התוכניות הבאות בסידרה יתארו את חיל האוויר, חיל הים וחיל הרגלים ויערכו בידי יעקב בן-הרצל ודוד ריבלין.

● **קלט למטרה** (יום ה': 9.15; גלי-צהל) — תוכנית הבידור הערוכה בידי דוד ריבלין והקלטה הפעם בקורס קצינים, כי שבמרכזה שעשועון המוגש על-ידי מרכזי פרימין וצוות צוערים.

● **שלושה בסירה אחת** (שבת: 11.35; קול-ישראל) — שידור חוזר ומורחב של תוכנית הבידור, בה ישמיע הזמר צדוק סביר 14 חיזיונים של זמרים מפורסמים, לפי דרישת הקהל, בתוכים יפה ירקוני, ישראל יצחקי, עבדול וזאב דדני קיי.

● **איך מנהלים ישיבה** (יום א': 10.15; קול-ישראל) — אדם הנכנס למשרדו של מוסד ציבורי מתקבל בדרך-כלל כמשכית כתפילה של המזכירה: "המנהל נמצא ב'ישיבה' זו והיה גם פתיחת המשרד שייצרך על-ידי יעקב בן-הרצל ושיעבור מיד לאחר מכן לישיבה עצמה. בה יכהן כיושבראש שחקן הבימה ישראל בקן. תוך 25 דקות יתאר המשרד המשעשע את האורח הבטלני וה' מגוחך של ניהול ישיבות בישראל. בשלוש הדקות האחרונות (זמן מספיק לישיבה מסודרת) ירצה מנהל המכון לפריון העבודה והייצור דוד מושין על הדרך לניהול ישיבה תכליתית.

● **המסך עולה** (יום ב': 21.30; קול-ישראל) — המחזה צינאוב, פרי עטו של המחזאי הגרמני הרומאני, ארנסט תיאודור רוס אמאדאוס הופמאן (ששלושה מספריו שימשו גם יסוד לאופרטה של אופנבאך סיפורי הופמאן), יוגש בעיבודו ובכימויו של מיכאל אוהר.

★ ★ ★

המאזין לא יפתח את המקלט בשעת שידור התוכניות הבאות, המאיימות להטביע אותו בגלי שיטמום:

● **במערכות מדיניותנו** (יום ו': 8; קול-ישראל) — חיכ מפא"י הרצל ברגר ינסה להסביר כמה דברים שאין להם כל הסבר.

● **חירושים ואמצאות** (שבת: 9.45; בוקר; קול-ישראל) — בניגוד לתוכניות אחרות, בהן השיעמום נוצר על-ידי חובבים, יוצר עורכה של תוכנית זאת, ד"ר נתן שרון, תמצית מוזקקת של שיעמום באופן מדעי. הנהלת קול-ישראל מסרבת להתחשב בעובדה כי לא כל המאזינים מסוגלים לישון בשבת עד לשעה כל כך מאוחרת.

נח ונח "ישיר" נוח ומהיר

פקידות ב-השכרה
נ.מ.מ.
תל-אביב, הס 12, טל. 5061
המוסד הותיק להכשרת פקידים
כתות שנתיות לצעירים
יום-ערב
מתחילות | 2 ספטמבר
קורס חצי שנתי לפקידות למבוגרים ולבוגרי גימנסיה
נפתח | 15 אוגוסט
אולפן לעולים
לפקידות ולעברית
ההרשמה
"לרכו לורים למוסמכים"
תל-אביב, רח' הס 12
טלפון 5061

נאמן
הטוב
היותר
הוא
הצט רולקס
הנצחי

עולם הצלילים
המאזין לא יפתח את המקלט בשעת שידור התוכניות הבאות, המאיימות להטביע אותו בגלי שיטמום:
● **במערכות מדיניותנו** (יום ו': 8; קול-ישראל) — חיכ מפא"י הרצל ברגר ינסה להסביר כמה דברים שאין להם כל הסבר.
● **חירושים ואמצאות** (שבת: 9.45; בוקר; קול-ישראל) — בניגוד לתוכניות אחרות, בהן השיעמום נוצר על-ידי חובבים, יוצר עורכה של תוכנית זאת, ד"ר נתן שרון, תמצית מוזקקת של שיעמום באופן מדעי. הנהלת קול-ישראל מסרבת להתחשב בעובדה כי לא כל המאזינים מסוגלים לישון בשבת עד לשעה כל כך מאוחרת.
שניידר

אקטיביזם מילולי בקאדילאק מהודר

כך, למעשה, נשאר המנגנון המסתורי של רוחות-הרפאים על כנו גם אחרי שרפאל התרחק. לכאורה, מעניני העליה.

★ ★ ★

אך הירדן — כפה

ברגע זה יצחק רפאל הנהו כח במדינה — כוח פוליטי, כוח כלכלי וכוח מפלגתי.

כאיש כלכלה, כוהו של רפאל גמיש וחזק כפלדה עזינה. איש אינו יודע בבטחה עד לאן הגיע בדיוק, אם ישב בישיבות ספורות עם מנהלי חברת קרסאר, מיציר קרטיב-ארטיק (שחלק ממניותיה רשומות רשמית על שם גיסו של רפאל, שלמה פישמן, בנו המאומץ של הרב מיימון), אם נראה בחברת בעלי בתי-החרושת לחלקי מכונות, יצרני רמזורים וקופת פלדה, אם נקשר שמו ב"מפעל זכוכית שפשט את הרגלי, אם הסתובב בחברת הנאשם בהברחת בדים וינטור, הרי עורר מחשבות רבות בלב איש דתי. אולם בשום מקום לא רשומה אף מניה אחת על שמו של יצחק רפאל-חרפל. רפאל הוא הרבה יותר פיקח.

כאיש פוליטי, הגיע רפאל לדרגת מדינאי. האיש שלא שרת מעולם בשום יחידה צבאית, שעשה קאריירה בעורף שעה שמיטב הנוער נפל בחזית, האיש ששרד-בסתיו רואה בו ארכיטיפוס של השחיתות הצ'יבורית — איש זה הפך לחבר מרכזי ורבי-השפעה של ועדת-החוקר-והבטחון, אחד הדוברים המצלצלים ביותר למלחמת-מנע ולשיחורור ירושלים העתיקה. הוא עורר הד עולמי כי שהכריז בפאריס, לפני כמה חדשים, הכרזה אקטיביסטית מהדהדת. חייהם של רבבות צעירים מושפעים, כיום, עלידי מעמדו ה"פוליטי של אקטיביסט מילולי זה.

כאיש מפלגה הפך רפאל לאחד הכוחות המרכזיים להטלת הכפיה הדתית על האזרח, באמצעות קנוניות קואליציוניות מסובכות וגאוניות. האיש שרמתו המוסרית הפכה לשם-דבר בתצי תריסר בירות, הוא המטיף העיקרי לחוק המונע נשואין אזרחיים ו"שחיתויות לאשה. באותה שעה מתהה רפאל אחד המכשולים הגדולים ביותר להרמת קרנו של הציבור הדתי בארץ, והוא גורם לציבור זה, ולשמה של דת ישראל, נזק שקשה לאמרו.

אולם כל אלה ענינים של מה בכך. מעל לכל, מהווה יצחק רפאל סמל למציאות הפוליטית במדינת ישראל מיום הקמתה. הוא הארכיטיפוס של המעמד החברתי השליש במשטר זה, אשר אפשר לקרוא לו, למען הדיוק, בשם קדיאלקרטליה.

★ ★ ★

אהבת חינם

כמעט ואי-אפשר להאשים את יצחק רפאל כפרט. סביבתו סובלת אותו. מאות אנשים ועשרות מוסדות ציבור מרכזיים יודעים את רקע חייו, את מעלליו, את שחיתותו, את הוללותו, את קנוניותו, את חוסר המימנותו והגינותו בעניני הציבור, את חוסר אחריותו לקרנות האומה ולנסכיה. כל האישים והמוסדות האלה מניחים ומאפי שרים בשתיקה מחרידה, בגלל שקוללים כספיים, או אישיים, או מפלגתיים, או שלטוניים, לאיש זה לייצג מפלגה גדולה, ציבור דתי נרחב ומכובד, את יהדות העולם ואף את מדינת ישראל עצמה. הם מאפשרים לו לחתך דעה קובעת ורבת-השפעה בעניני מלחמה ושלום. אף ראש הממשלה, דויד בן-גוריון, החייב השבוע פומבית להגותו.

אלה העובדות המכריעות. הן ההופכות אותו לדמות וסמל, לאישיות אשר חובה ציבורית ועמנונית היא לנתח את פרשת חייו. כי חפצו זה הוא גורם לדיומא-ליזציה לאומית, והוא, אולי, הסכנה חזי מורה ביותר המאיימת ברגע זה על המדינה. רפאל עצמו אינו שותף לחששות אלה. נאנה הוא, השבוע, באוניה כתב העולם הזה: "הדו גורלו של איש ציבורי להיות מושמץ עלידי מתנגדיו על לא עוול בכפו." כנראה לתלמיד חכם, סיכום: "על שנאת חינם אשוי באהבת חינם."

מפלי איש שאינו רגיל לעשות דברים חינם, היתה זאת הבטחה יפה.

בין שפירא, שהוא איש נקי-כפיים, לבין רפאל. הסיעה המשותפת, הרשימה המאוחדת, התפלגה. שפירא יסד את הרשימה המרכזית. רפאל הכריז עליו מלחמת חורמה, הפקיע את השם הקודם, פתח במסע-בחירות פנימי.

המלחמה היתה בלתי-שווה. שפירא האשים את רפאל ב"שיא השחיתות החברתית ו"התנועתית", גייס את דעת-הקהל נגד יריבו תחת דגל המוסר והצלת המפלגה. רפאל לא יכול היה לענות באותו מטבע, לכן ענה במטבע ממש. שוב יצאו ההוראות לרוחות הרפאים להעביר כספים לארץ. דטנר סיפק את הסכום הגדול ביותר מטהראן. אונגר וייס לא פיגרו אחריו. בישראל עזר יחיאל שלכטר, אחד מגיבורי פרשת התת-שר ריוני ברג. בסך הכל הוציא רפאל למעלה מ-60 אלף לירות, שהוצאו על ראשי תמולות ול"עסקני הפועל-המזרחי במעברות וישובי ער"לים. גם פרטי מיכצז זה שמורים במערכת.

למרות כל זה נוצח רפאל באופן מכריע. הוא זכה רק ב-23% מן הקולות.

אשת המנהיג. נאודה, גם היא עסקנית ציבורית, רגיזה לקרוא ל"עצמה "נאודה בן-יהודה" על שם אביה יהודה לייב הכהן מיימון.

לו היה שפירא נאמן לסיסמותיו, היה צריך עתה להתכר עם סיטת למפנה, ה"מייצגת את ההתישבות העובדת ותנועת-הנוער של הפועל-המזרחי. הוא עשה את ההיפך. מתוך שיקולים טכסיים ואישיים, התקשר שוב עם רפאל, הציע לו פשרה.

אלא שבינתים נתגלתה שעוררית דטנר. יריבי רפאל, שנתרגזו על העברת הכספים מטהראן למערכת הבחירות הפנימית נגדם, התלוננו בסוכנות. מבקר הסוכנות גילה את עיסקת הכספים (אם כי לא את שאר פעולות דטנר, בשרות רפאל, שהיו הרבה יותר חשובות).

רפאל לא יכול היה להישאר בסוכנות. שפירא הציע לו "פשרה: שיישאר בכנסת ויחזר על תפקידו כמנהל מחלקת העליה בסוכנות. רפאל הסכים, אך הציג תנאי מ"פרוש שמקומו לא ייתפס עלידי יעקוב גרינברג, איש שפירא, אלא עלידי שלמה זלמן שרגאי, עמו קיווה להגיע להסכם מ"סויים. וכך קרה:

שרגאי, שנאלץ לנטוש את עיריית ירד שלים אחרי כשלונו שם, הפך מנהל מחלקת העליה. קודם לכן הסכים עם רפאל שרוחות הרפאים שלו לא יסולקו, או שיוחלפו ברד חותרפאים אחרות.

גיר-רפלקס דרש כי שלושת גיבוריה העיקריים של פרשת דטנר — דטנר עצמו, חיים שדמי בקושטא ואונגר בפאריס — יסולקו. אונגר קיבל פיצויים במסע-חרוץ, ירד עם אשתו, שאף היא קיבלה פיצויים. לארגנטינה הרחוקה. במקום דטנר בא יוסף ("יוסט") בן-ניסן, איש רפאל. במקום שדמי בא מרדכי פסל, קרוב משפחתי של רפאל.

דוב צחור, מראשי סיטת רפאל, נשלח לבומביי. ברוך דובדבני, המקשר חמעופף בין דטנר ורפאל, בא במקומו של אונגר בפאריס כשהיה צורך לסלק גם את דובדבני, בא במקומו נפתלי בן-מנחם, מוכירו הפרטי ואיש אמינו של רפאל.

(המשך מעמוד 6)

באותה תקופה סיפר עתונאי ישראלי כי לונדון כי קצין של הסקוטלנד-יאוד סיפר לו, במסיבה דיפלומטית, שהמשרה הבריטית תשתלל להציק לרפאל ככל האפשר, לא מתוך תקווה לגלות משהו מסוים, אלא כדי שלא ירגיש את עצמו חופשי מדי בפעור לחייו.

★ ★ ★

ידד טהראן

מכז רוחות-הרפאים של רפאל, שמע הציבור הישראלי רק שם אחד, שהתפרסם ברבים: שמו של יהודה דטנר (40).

מעטים היו מנחשים כי דטנר יזכה אי פעם לכבוד כזה. הוא היה שמש קטן בבית ספר דתי בבני-ברק, איש-אגרוף של המפלגה, שהצטרף בשעתו לסייעת יצירה ובנין של רפאל. במלחמה העולמית התגייס לצבא הבריטי, שימש עוזרו של רב צבאי, עורר רעמי-צחוק כאשר נתגלה לא פעם במקומות אשר אין מצפים למצוא בהם רבנים צבאיים ועוזריהם.

הנסיון שרכש באירופה בעברו כחייל מארץ לארץ, הקנה לו את הזכות האוטומטית להתקבל כפקיד במחלקת הקליטה של הסוכנות. שם מצא אותו רפאל כשעלה לגדולה במחלקת העליה. דטנר נשלח כמנהל משרד-העליה למרסיי.

כהגותו של דטנר היתה קצרה, אך מפוארת. גם היידיים הרבים שקנה לעצמו במועדוני הלילה של העיר לא עמדו לו כשנתגלה גרעון גדול בקופת הסוכנות במקום. רפאל הסיק את המסקנות, העביר את דטנר ל"טהראן. בעיני הרבים היה זה העברת-עונשין מוצדקת למקום נידח ומרוחק.

רק מעטים ידעו כי דחיק טהראן היתה או צומת בינלאומי, מרכז עצום להברחת בין המזרח והמערב. דטנר לא השתעמם במקום. הוא הסתובב לעתים קרובות בצפון איראן, בקירבת הסוכנות הסובייטי. הנימוקים היו לאומיים. התוצאות לא כל כך.

חוקרי הסוכנות היהודית התענינו משום מה בפעולותיו המסתוריות של ילד-טהראן זה. חוקר אחד שוגר, אך לא הגיע לתודתו הודות להתערבות מסתורית של אישיות מסוימת במשרת טהראן. החוקר השני, ד"ר נחום גיר-רפלקס, הגיע ומצא דברים מענינים. אחד הפרטים הפך מיד לאגדה בפי כל. נסתבר כי דטנר העביר את מכונתו הפרטית במטוס על חשבון הסוכנות מטהראן לאירופה, כשביקר שם לרגל עסקיו. הסתם מכונת היא לוקסוס אשר גם ראשי ממשלה מרשים לעצמם רק לעתים נדירות ביותר. קנ"ת מכונת ב"פאריס היתה זולה יותר.

אולם לא זה היה עיקר פרשת דטנר. מבקר הסוכנות גילה כי סוכמים גדולים מאד נעלמו מטהראן הועברו לארץ. דטנר סולק זמנית.

אם נתגלתה הפרשה בכלל, ואם לא הוע"מד דטנר לרדן פולי, הרי יש לחפש את הסיבות בתסבוכת ה"עיתית בתוך הפועל המזרחי. היא מסילה אור מזור משהו על מעמדה של הסוכנות היהודית בענינים אלה.

★ ★ ★

"שיא השחיתות"

הכנסת השננה נבחרה בשנת 1951. סבעי היה עצמי רב-פעלים כמו רפאל רצה לשריין לעצמו מקום בטוח. הוא הצ"ליח להגיע למקום השלישי של רשימת ה"פועל-המזרחי. לבקיעול את תודתו נתגלה רפאל שוב כאדם נדיב-לב: הוא נתן הוראה לדטנר להעביר ערב הבחירות סוכמים גדולים לקרן הבחירות של מפלגתו, הסוכמים, ש"פרטיהם שמורים במערכת העולם הזה. הוע"ברו עלידי דטנר, להלכה כתרומות יהודי איראן להפועל-המזרחי.

לרוע המזל, זכתה המפלגה רק לשמונה מקומות בכנסת. במקום התשע עמד יעקוב גרינברג, ידידו האישי של משה שפירא. הלה סבר כי אין זה הוגן שרפאל יקוד ויהנה בשתי החחונות, דרש ממנו לחזר על כסאו בכנסת לטובת גרינברג. רפאל לא חלם על כך.

כך התפרקה השותפות הסייעת הנושנה

הגיון ורגש מתומריים

עוד סטודנט כרשימה. ולא זו בלבד, אלא שהוא גם האלף ברשימה. מספרו הוא (982/1000). ובכך, נצרות, לסטודנט התל-אביבי בן ה-22 זה, יש כתבי-יד נהדר, ומכתביו, פרט לעניין שיהיה בהם, יהיו גם הנאה אסתטית.

כיוון שקשה להימנע מפרטים תיאוריים, הוא רואה צורך לומר שקומתו בינונית, שערו שחור ושטחי התענינו-תו העיקריים הם מדעי החברה והכלכלה ותחביביו — "מוסיקה, ספורט וכל ה"שאר" (מלה גדולה, "כל השאר"). למרות החברה המעניינת והמהנה, בה הוא נמצא עתה, אוהב הוא בשעות הפ"נאי להתכתב עם נצרות, ואפילו נערים, ובאוספו הגדוש נמצאים מכתבים מאר"צות-הברית, אנגליה, ספרד, הולאנד, ה"פיליפינים ואפילו צ"לי. סי סניור, נסיונו הגדול לימד אותו שלאחר תקו"פת מה של התכתבות יורד המתח. אורך התקופה, אומר הוא, תלוי בבני הזוג עצמם, בנקודת משבר. רצוייה, לדעתו, פגישה בין החברים לעס, ובצורה זו עובר לעתים הקשר הכתוב לקשר של ידודות חי.

"תל-אביבית", מסיים הוא, "בגיל 20-17 שתיאיתי, תוכל למצוא בי — ובתחילתה כמובן במכתבי, אדם מבין, תיסט ועירני הרוגל בהגיון, אולם הנותן אפשרויות חמרון גם לרגש ובהתאם ל"כך מבטוט חלם מהחיים — למרות כל הקשיים."

★ ★ ★

אחרת...

המכתבים השבוע, עינים הרואות, אי נם מהחיים סכנה למדאם דה-סיבנייה באילודד צ'סטריילד. ה"ס בנאליים, מסיכום. כזה הוא מכתבה של (982/1001) הכותבת בחמש שורות שהיא ב-17.5, שיש לה סימפטיה מיוחדת למשחק, ל"ספרות טובה, ומוסיקה. היא אוהבת ל"ערוך טיולים לארבה ולרחבה של הארץ, היתה חברת תנועת נוער. "מעוניינת להתכתב עם ב"ר בגיל 20-18. כמובן אם יש לו מה לכתוב, כי אחרת..."

★ ★ ★

נוער מחפש את המכתב

"גיל 20, כותב (982/1002). מקצוע — חקלאי. תולדות חיים — תעודת בג"רות, צה"ל. חובבות — מחוץ לכל ה"דוש, מחשבה על בעיות שונות ונסיון לפתור שלא בדרך המקובלת. "שיטת או דרך חיים — סטייה ללא רתע מן המוסכמות, בעת הצורך. "הסיבה לכתיבת מכתבי זה נובעת משום שנכנסתי לפני כחודשיים למושב חדש, החסר כמעט לחלוטין נוער. לכן ברצוני להתכתב ולמלא בדרך זו מעט מן החסר."

כתובנה לו, איפוא, מלה טובה.

★ ★ ★

אשה הכתיבתה

(982/1003) היה נוהג להסתכל בביטול ובכוז, "אלה שאין בהם הכוח להושיע את עצמם ונצרכים לעזרתה של אשה." מה הכתוב מדבר. אחרי שהרגיש זמן מ"ריקנות איומה ואין אני מוצא טעם ותוכן בחיים", פנה אל הודוה רותי, שעטה תמיד מושט לעזרה. ובכך, ובכך, רשות הדיבור ל" (982/1003):

"פעם מצאתי את התוכן כשהייתי ב"חום לילמודים. אלא שבעברתי את חברי גות הבגרות, שוב אותו מצב הרוח... עליך לדעת שמיום שיצאתי לאחיר ה"עולם עמד הגורל, גורל חיי מנגד. מ"עולם על שיתף עמי פעולה. נהסוך הוא. פגע בי פגיעות חדות בחיבו השחונה עד שמתה כליל את בת הצחוק משפ"תותי..."

"עתה משרת אני בצבא בסביבות חר"פה. לפיכך רוצה אני, ליתר דיוק, מ"בקש אני ממך להביא לידי התכתבות עם חפאיית דחאק... שכחתי לציין גילי שהוא 19. על הכותבת להיות בגיל 18-16."

שג'ענד באריצטערדיק

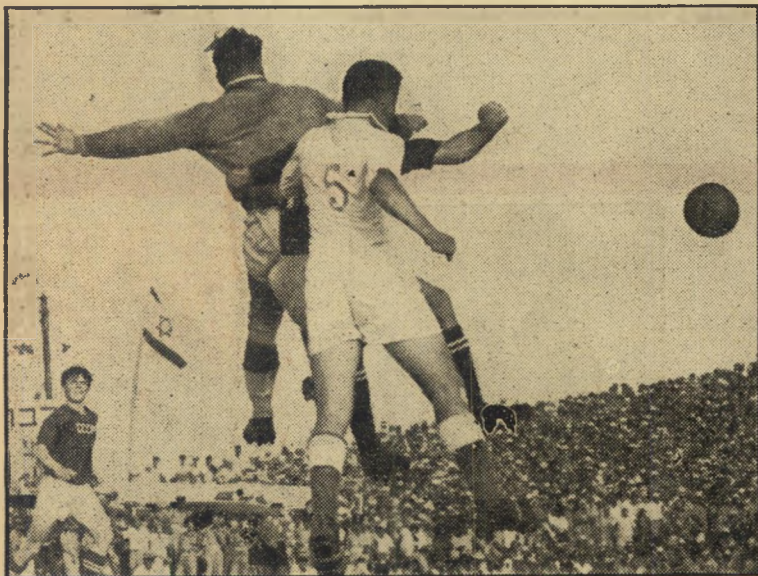
תהרות בותרות

תמונות אלה צולמו ביום המישחק הגדול באיצטדיון רמת-גן נגד נבחרת הכדור-רגל הסובייטית. כל אחת מהן בולטת בשל פרט פי-קנפי או מעשה מיוחד שי הונצח על-ידי עדשות צלמי "העולם הזה". עתה הנך מוזמן למצוא לכל תמונה את הכותרת הקולעת ביותר ו- לשלוח אותה למערכת "הי-עולם הזה" ת.ד. 136, תל-אביב, עבור תחרות הכותי-רות, תוך שבועיים מהופעת גליון זה. כל כותרת שתי פורסם, תזכה את מחברת. כפרס כספי של לירה אחת.

1 סטלמך מקבל נשיקות מחבריו

2 שוטרים בולמים התפרצות קהל אל מקומות הישיבה

4 המקשר סימוניאן בין חודורוב לשניאור, אבל הכדור בצד

3 שוטר מוביל את הכלב שחטף את הכדור, כשחלדי מתבונן

7 שוטרים מוציאים מסתנן מחוץ למגרש

6 צופים טובלים את פניהם במי התעלה

5 פצוע זב-דם מובל לנקודת החבישה